

2. 5. 10.
99-3
L 728

Mh̄beze

jeb 1880.

pirma lasīshanas mājzība.

lepy 1880.

No skolotaja

P. Behrsina.

Rīga. 1884.

Apgādāta un dabujama vee J. Skujina Peterburgas Mārīgā,
Rakku cēlā Nr 11.

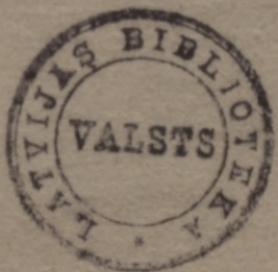
Trūkst 17.-32. lpp.

R. Jargāne

L. V. B.
№ _____ ln. 2570.

0300035099 + 20

Дозволено цензурою. Рига 10. ноября. 1884.

Rīga 1884.

Drukats vee J. Numberga & veedreem, Akgelskalnbs Lecēs Leģer-eelā Nr. 6,

Ahbeze.

Masee bokstabi.

a b c d dʒ dʒh e ee ſ g
g h i j k k̄ l t m n n̄
o p r x ſ ſh ſ ſ ſh t
ſt tʃh u v w z

a e ee i o u

a e i u—ee o

l m n — g f h
b p d t — s z sch s
j g k n — w f v m

au ai ei ui ee o

1.

la le	li lu	— ba be	bi bu
la - ba	lu - ba	— lu - bu	la - bu

2.

ma me	mi mu	— da de	di du
ta te	ti tu	— ga gu —	ka ku
mi - ga	ma - la	— ku - le	ka - la
ma - ti	me - ti	— mi - ti	mu - ti

3.

ar ir	nu no	— un ap	af ne
fa fo	tu to	— ja jo es	te fo
af wai	af ne	— fur es	fur tu
ne es	ne tu	— par fo	par to

4.

aut	eet	naw	gau	jau	tek	kur
us	aif	is	par	ber	tek	tif
man	tew	tew	tai	tam	tur	pee

5.

a-bi	lee-li	a-bi	la-bi
fo-tu	wa-ri	to-tu	da-ri
te-wi	wa-da	la-bi	ga-ri

mah=ja	mah=te	mah=fa	meh=le
nih=da	nah=we	nah=fu	nuh=jä
sih=me	seh=la	sah=le	sih=le

6.

ba-da	bi-ra	bi-ja	be-fa	be-da
de-wa	da-ra	du-ru	di-wi	
gu-bu	ga-ni	ga-ri		
fa-ru	fu-ru	fa-lu	fa-su	
la-pa	li-pa	lu-ba	la-ba	lu-ga

mi-fa	ma-fa	mu-te	mi-na	mi-ga
na-gi	ne-fu			
pu-fe	pa-te	pu-tu	pa-fu	

ri = pa	ra = fa	ri = ba	ra = gi	
se = me	su = da	fu = ni	sen	fa = wu

7.

tee = fu	te = fu	ti = fu	to = pu	tee = wa
wee = na	wee = ta	we = ga	wi = fi	wi = ni
zee = ita	zee = ma	ze = ri	zi = ni	zee = fa
do = be	do = re	dee = na	de = wu	dee = tu
jo = du	jo = ki	ju = ri	ju = fa	ju = ta

au = ka	au = ga	au = re	au = ju	au = si
gai = fu	gai = tu	ga = nu	gau = fi	gai = lis
kau = ju	kau = zu	kai = te	kai = fu	
au = ta	tau = re	te = fu	tai = fu	tei = zu

fla = ji	flai = ga	flu = fu	frau = ju	
pli = fu	pleh = fu	prau = li	pree = ki	
trau = ti	trei = ju	tee = fu	truh = fa	

8.

seg = li	stik = lu	sał = ni	ał = nas	treł = nas
nił = nas	ag = ri	sir = gi	tir = gus	sag = lis
mesg = lis	gu = dri	skud = ra	kul = da	zir = wis
dum = ji	klee = dsu	stun = da	skran = da	treł = na
wi = sta	ah = da	peh = da	beh = da	gau = ja

dru = dſis	ſe = dſis	dſi' = niſ	dſe = gu = ſe
dſel = ſiſ	mil = ſiſ	wa = dſis	fah = dſcha
muh = ſcham	yuh = ſcham	pa = ſcham	fwe = ſcham
dwaſcha	mu = ſcha	da = ſcha	ra = ſcha

9.

pa = te	bi = te	me = du	la = ſa
ta = wi	ma = ti	iſ = ſi	a = ſi
wi = fu	dee = nu	le = zu	de = ju
te = wi	ke = ru	te pa	le = ju

wee = nu	dee = nu	ee = mu	zee = mā
teh = wu	mah = ti	tu = ru	zee = nā
auf = le	gla = ba	fa = wus	brah = lus
lai = vi	mee = rā	ma = ſus	zah = lus

di = wi	ma = ſi	kū = me	li = ni
ais	e = ſe = ra	ſpeh = le	jahs
di = wi	ma = ſi	bah = le	li = ni
ais	e = ſe = ra	ſa = kus	dſen

10.

bet	pret	met	badſ	pats	kahdſ
labſ	taps	kaps	klups	maſſ	afs

gads	gods	top	dots	pehz	pirz
dſen	freen	leek	teek	nahk	welk

al = wa	gal = wa	ſmil = ga	pil = na
fun = ga	run = ga	jau = kas	lin = ga
ſchig = li	mek = le	nik = nu	ſat = ni
pil = nu	tar = bu	tir = gü	pir = zis

11.

gud = ra	gud = ra	wahwerite
gud = ri	behr = nus	au = dſina
pa = ti	ſehd	ſi = li = nā
behr = ni	ſi = la	ma = li = nā

ee = ſtah = diju	ee = wu	Kruh = mu
pee	lo = dſi = na	dahr = ſi = nā
es	dſee = da = ju	i = ſta = bā
laſ = ſti = ga = la	ee = wa = jā	

12.

no = nemt	no = giſt	no = dot	no = ga = li = nat
pa = nemt	pa = kriſt	pa = raut	pa = braukt
is = dot	is = pirkt	is = nahkt	is = mas = gat
at = nahkt	at = kriſt	at = dſiſt	at = ſuh = tit
ap = willt	ap = Kraut	ap = ſmeet	ap = lilt

ne=jehgs

uf=turs

ne=freetns

uf=kars

ne=lai=migs

uf=bru=kums

pa=kans

leh=sens

jau=kums

pir=kums

lah=fains

pa=gans

rem=dens

nik=nums

zir=tums

reh=tains

ne=gants

lo=kans

re=tums

luh=sums

kau=lains

ne=jauks

wel=gans

a=fums

plih=fums

mil=tains

13.

sa=kis lez — wehr=fis bada — juh=ka rof — gai=lis
 dseed — pih=le peld — dse=gu=se kuh=ko — ah be=le seed
 — pehr=kons ruhz — jah=nis zehrt — ma=hte wah=ra —
 fahr=lis brauz — ru=dsi breest — kur=mis rof — lak=
 sti=ga=la po=ga — mul=kis fmej — brah=lis kuf.

14.

pe=leks wilks — lee=la grah=ma=ta — dsi=la u=pe —
 mass gans — balts firgs — pe=leks ka=schoks — flai=
 sta bals — pil-na blo=da — lih=ka leh=we — jau ni
 fwahr=ki — mel-na je=pu=re — la=ba firds — a=fa
 rihs=ste — raibs tau=rinsch — wegs=funs.

15.

tehws ir faim=neeks — brah=lis ir sal=dats — fahr=lis
 ir dahrs=neeks — kurp=neeks ir krahp=neeks — skro=de=ris
 ir sikh=stulis — an=na ir fal=po=ne — muisch=kungs ir
 ba=rongs — es ef=mu sko=las=behrns — tu e=si sa=ku dsi=
 nejs — winsch ir gans.

16.

fas mahk tam nahk
fa djen ta leen
eek-schâ ir ah-râ ne.nahk
falds fa me-dus auksts fa le-dus

17.

mu·gu·ra	ah·be·le	lee·ku·le
nih·ku·lis	au·deß·lis	te·ku·lis
wa·nagi	ku·me·li	kah·po·sti
te·te·ris	wi·su·lis	ku·ku lis
ap·girk·nis	pu·tek·lis	tshä·kar·nis

18.

dee-na i.tin jau-ka
a·pi·ni·schî plauka
se-me a·rot i·ra
see-di upê bi-ra
lo·pi·ni pa le·ju
es pa me·schu e·ju

(Sehta un Skela.)

19.

zeems	dah·wa·na	a·da·ta	mui·scha
tulks	kruh·mi	grah·mata	
bes-de-li·ga	kalns	ee·wa	pluh·di

sib=le	o=sols	aif=wa=far	bi=ja
tuh=daf	kri=ta	lai=me	fu=melſch
kok=les	de=gons	wahr=pa	

20.

dee-nu nał-ti ri-ti-na-ju
fa-wu dseef-mu ka-mo-li-nu
mah-te mani schuh-po-ju-fe
lak-sti-ga-las schuh-puli

deenu nakti ritinaju
fawu dseesmu kamolinu
mahte mani schuhpojuñ
lakstigalas schuhpuli

21.

jah=nits puh=ta sta=bu=li=ti
alk-na=ji-na ma=li=nâ
lib-go jah=nit lib-go libgo

22.

an=ni=nai gree=ti=nai
ro=kâ pu=ku wai=na=dſinsch
mi=kî scham jah=ni=scham
pla=wâ leh=kâ fu=me=linsch.

23.

ar dee-wu sahz ko gri=bi sahkt
dee-wa ro=kâ al=laſch ba=ga=ta

mah-tes ro.Łas mihi-stas
prah-tix nahz mah-jā
ło sehj to plauj
pehz dar-ba fal-da du-fa

Verschandas-söhmes.

- , Komma.
 - ; semikolons.
 - : kolons.
 - ! issaukschanahs-söhme.
 - ? jautaschanas-söhme.
 - . punkts.
 - domu-söhme.
 - ' pahśinachanas-söhme jeb apostrofs.
 - "...." runas-söhmes.
 - ^ jumtinsch.
 - ~ puśjumtinsch jeb akzente.
 - * Farweenoschanas-söhme.
-

24. Leelee boekstabij.

A	B	C	D	Dſ	Dſſh
a	b	c	d	dſ	dſſh
E	ee	F	G	G	H
e	ee	f	g	g	h
I	K	L	M	M	N
i	k	l	m	m	n
R	O	P	R	R	S
r	o	p	r	r	s
S	Sch	T	St	Tſſh	U
s	ſſh	t	ſt	tſſh	u
V	W	Z			
v	w	z			

25.

Ah = bōls,	A = da = ta,	Balſs,	Brah = lis,
Di = bens,	Dſe = niſ,	Dſil = na,	Ge = wa,
Eh = ſka,	Fa = bri = ſka,	Flin = te,	Gal = wa,
Gih = miſ,	Fh = lens,	Fah = niſ,	Juh = di,
Kun = gi,	Kau = li,	Kil = da,	Lee = tuſ,
			Lap = fa.

26.

Mai = ſe,	Me = duſ,	Nih = tau = re,	Nau = da,	Nemt,
Nur = det,	D = ga,	Dg = re,	Dſols,	Dtrſ,
Pah = wiſ,	Pee = bal = ga,	Ri = ga,	Ri = ja,	Rau = na,
Sauls,	See = ma,	Se = beeſ = ſte,	Sal e duſ,	Saim = neekſ,
Tur = ki,	Tau = ta,	Tee = fa,	U = pe,	U = guns,
U = bags,	Wal = mee = ra,	We = zumſ,	Zu = kürſ.	

27.

Zep, mah = te, fu = fu = li,
Es dſih = ſchu ga = nōſ;
Ja zep = ſi lee = lu,
Tad dſih = ſchu tah = lu;
Ja zep = ſi ma = ſu,
Tad wah = rtu ga = lā.

28. Tautas dſeesma.

Lai bij gruh = ti, kam bij gruh = ti,
Ga = ni = nam bij wi = fai gruh = ti;

Mah-te lūh-la wa-di-da-ma,
Bi-ti ga-ni ga-ni-da-mi;
Lihst no gai-fa, nahk no lo-la,
Wiss ga-ni-nam mu-gu-ra.

29. Tautas dſeeſma.

Dar-ba dee-nās ga-nōs gah-ju,
Sweht-dee-nās bas-ni-žā;
Ga-nōs gah-ju ga-wi-let,
Bas-ni-žā Dee-wu luhgt.

30. Ri h t s.

Rakts ir pa-gah-ju-ſi. Rihts rah-dahs. Saulē ſpihd ſpolſchi. Behr-ni ze-kahs aug-ſcham. Wi-ni maſ-
ga-jahs un ap-gehrb-jahs. Lad behr-ni tu-ra fa-wu
rih-ta luhgſcha-nu. Pebz tam wi-ni mu-di-gi eet pec
dar'-ba un mah-zahs la-ſit un rak-ſtit.

Kad mehs tſchal-li te-zeſim,
Rihtu Ri-gu re-dſe-ſim.

31. Wa k a r s.

Sau-le no-lai-ſchahs. Krehſ-la ap-klahj ſe-mi. Lau
diſ no dar-ba nahk mah-žās. Behr-ni ſkai-ta wa-ka-ra-luhg-
ſcha-nu. Wi-ni iſ-luh-ſahs Dee-wi-na apſar-ga-ſcha-nas.
Dee-wiſch at-fuh-ta en-ge-kuſ. En-ge-li behrnus ap-ſar-ga,
behr-ni par naſti guł mee-ri.gi.

Be=lit at=welz mee=dfi=nū
Baur ma=so lo=dfi=nū!

32. Behrns un putnini.

Behrns.

Lab=riht, juhs, ma=see put=ni=ni!
Kam dsee=dat jel tik fka=ni=gi?
Wiss meschs no juh=fu dseef=mahm trihz;
Waj wa=ru ga=wi=let jums lihds?

Putnini.

Mehs dsee=dam se=mes jau=ku=mam,
Mehs dsee=dam de=befs Keh-ni-nam,
Kas us=tur put=nus, behr=ni=nus,
Ap=fweh=ti wi=fus ma=si=nus.

33.

Pirmee zilweki bij Adams un Gewa. Winu dehli bij Kains un Abels. Noasa dehli bij Sems, Kams un Jaws. Juhdu wezehwi bija Abraäms, Isaäks un Zehkabs.

34. Swehta luhgschana.

Muhfu Lehwes de=be=fis. Sweh=tits lai top taws wahrds. Lai nahk Ta=wa wal=sti=ba. Taws prahts lai no-teek, ka de=be=fis, ta a-ri-dsan se=mes wir=fu. Muh=fu dee-nisch=ku mai=si dod mums scho-deen. Pa=met mums muhfu pa=ra=dus, ka mehs pa=me=kam fa=weem pa=rahd=nee=keem. Ne=ee=wed muhs kahr=di=na=scha=nâ. Bet at=pe=sti muhs no

fau-na. Jo tew pee-der ta wal-sti=ba, tas spehks un gods
fcheit lai=zi=gi, tur muh=schi=gi. A-men.

35. Rihta Inhgſchana.

Ar Deewa spehku gribu fahkt
Un drofchs pee fawa darba nahkt;
Deews Tehws, Deews dehls, ak palihds man,
Deews Swehtais Gars, tu aridsan!

Saldigi iſgulejees,
Preezigs rihtā atmodees,
Debesf Tehwu flaweju,
Ka tu fargajs behrnimū.
Sargi mani fchodeen ar',
Lai nekas man kaitet war!

36. Preefsch ehſchanas.

Deews, Kungs, Debesu Tehws, fwehti un gau-
fini Lawas dashwanas, ko mehs no Lawas schehligas rokas
dabujam, jo tu wifus, kas dsihwo, pachdini ar labu
prahtu.

37. Behz ehſchanas.

Tew pateizam, Deews, mihligi
Par fahli un par maiſiti.

Dod, ka mehs swehti dsihwojam
Un tewi allasch flawejam.

Pateizeet tam Kungam, jo winsch ir mihligs un wi-
na schehlastiba paleek muhschigi. Amen.

38. Wakara luhgfhana.

Deews, Kungs eeksch debefs godibas,
Tew pateiz manas luhpinas,
Ka tu, mans Tehws un schehlotajs,
Man' schodeen esti pasargajs.

39. Dahwida dseefma.

Teiz to Kungu, mana dwehfele un wiss, kas eeksch
manim ir, wina swehtu wahrdi.

Teiz to Kungu, mana dwehfele un neaismirsti wisu,
Io winsch tew laba darijis;

Kas wisu tawus grehkus peedod un dseedina wifas
tawas wainas;

Kas tawu dsihwibu no samaitafhanas isglahbj un
tewi puscko ar schehlastibu un apschehlofchanahm.

40. Dsimtene.

Dsim-te-ne ir ta wee-ta, fur zil-wels dsi-mis un au-dsis.
Dsim-te-ne tam mih-la-ka pahr wi-fahm wee-tahm. To

fa=juht mass un leels, jauns un wezs. Kam fwe=fchu=mâ
 ja=dsh=wo, tam prah=tâ stahw dsim=te=ne. Mihla ir ik=kat=ra
 la=ba wehsts, ko no dsim=te=nes da=bu. Ja dsim=te=nê klah=
 jahs la=bi, tad wi=nas lo=ti schehl. Dsim=te=nes zil=weks
 ne=fpehj ajs=mirst, ja ari gri=be=tu. Lai Deews fweh=ti mih=
 lo dsim=te=ni!

41.

Ska=ta=tees juh=rî=nâ,
 Kah-di bal=ti au=dek=li=ni.
 Need=ru fchkeh=ri, pu=tu au=di,
 Weh=ja mah=te au=de=jî=na.
 Skatarees juhrinâ,
 Kahdi balti audeflixi.
 Needru fchkehri, putu audi,
 Wehja mahte audejina.

42.

Tezi weegli, tu, laiwina,
 Juhrinâ naw tahdu zelmu,
 Kahdi funga tihruminâ
 Kur saplehfu lemesnizu.

43. Sakami wahrdi.

Ta naw gudras galwas, turi weeglas kahjas.
 Melns darbs, balta maise.
 Isteiktu wahrdi newar atnemt.
 Mukam mukka alga.

Uguns naw puke.

Weenam maize, otram raise.

Roka roku masga, abas teek baltas.

Dari fo daridams, apdoma galu.

Ko pats negribi, to nedari otram.

Leels gods, leels gruhtums.

44.

Sko-lâ, sko-lâ, ee-sim sko-lâ,

Ko mehs mah-jâ da-ri=sim?

Sko-lâ gu-dri-bas mums fo-la,

Mah-jâs mul-ki pa-lit=sim.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10,

13, 27, 30, 34, 40, 75, 99, 500.

45. Latinu skaitli.

I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

46. Cabais gans.

Zif ruhpigs ir gans par sawahm awihm. Winsch tahs iswed is kuhts un leek ganitees us salahm, sahlainahm ganibahm un laisch nodsetees pee palehni tekoscha uhdens. Kad masee jehrini ir peekususchi, tad gans tos nem sawâ flehpi, un kad wini apmaldahs, tad tas tos wed us ihsta zela pee ganama pulka. —

Daschōs apgabalēs gans ari par naakti paleek pee sa-wahm awim. Tā Betlemes gani darija, kureem ta Kunga engelis pafludinaja leelu preeku, kā Pestitajs esot peedsi-mis. Abels, Abraams Isaaks, Mosus, kā ari fehnisch Dahwidz bija gani.

Bet kutsch ir wiſu ganu gans?

Muhſu Pestitajs ſaka: „Es eſmu tas labais gans! Labs gans dod ſawu dſihwibu par ſawahm awim. Bet derets gans, kas naw iħſis gans, eeraudiſidams wiſku nah-kam, awiſ atstahj un behg, jo tas ir derets un nebeħda par awim. Es eſmu tas labais gans un paſiħstu ſawas awiſ un wiñas mani paſiħst, jo es nododu ſawu dſihwi-bu par taħm.“

47. Preezas=mahrds.

Allashin man jaſalafahs
Mihlā weżā grahmata;
Manu firds pehz wiña prafahs,
Kas tik fwehti miħleja.

Kà wiñsch behruus aijinajis,
Wiñus miħli peenehmis;
Sawā kleħpi fehdinajis
Un pee fruhtim peespeedis.

Kà wiñsch brahla firdi rahda
Nabageem un fpaiditeem,
Kà wiñsch palihdsibu gaħda
Wiſeem wahjeem taufineem,

Grehzineekem noſkumuscheem
Nahkt pee wina neleedſis,
Zelu rahdijs atgreesuscheem,
Sirschu mokas atnehmis.

Kà winsch mihi iswadijjs
Sawu draudſi ſewim flaht;
Kà winsch rokas isplahtijjs,
Wifus pee ſew' labinat.

Atka', atkal japalafahs, —
Birſt no azim afaras,
Gan man neteek, wairak prafahs
Siids no wina mihibas.

Kungs, pee tawahm kahjahm kritis,
Tewim wiſai atdodos,
Un pee sawahm kruhtim fitis
Raudot preekā otrodos.

Umanis.

Lafamee gabali.

1. Gailis un wistas.

Tik lo gaifma aust, tad gailis dseed: „Kikeriga! kikeriga!” un zet wistas augschà. Wistas nolez no laktas un gailis winas wed pagalmà. Winas kasahs pa mehleem un fmiltim un salasa katru nobiruschu labibas graudixu un maises druszinu. Winas ari ker tahrixinus un lukainus. Ja gailis atrod kahdu leelaku kumofu, tad to ari knahbi sadrupina un aizina flani wistas pee ehfchanas. Wistas saakreen kopà un palihds gaila atradumu usknahbat. Tà gailis ar wistahm pawada wisu deenu. Wakarà gulet eekot winsch atkal dseed: „Kikeriga! kikeriga!” un kad winsch wistas laktà, tad ari winsch lez sawâ weetâ un gulihds rihtam.

2. Gailits gudrineeks.

Wistina ar zahlischeem
Schurpu turpu brada,
Un pee meeschu graudineem
Sawus behrnus wada.
Gah, gah, nahkat behrnini,
Nahkat turat maltiti!

Gailits weens tà gudroja:
Pagalmà mas weetas,

Man ir jaeet klajumâ,
Tur buhs zitas leetas;
Lai kop zitus mammixa,
Man newajag' kopeja.

Lapsina starp kruhmeem leen,
Geraug' wihrnu nahkam;
Tas mums paschu laiku deen,
Tahdu fakert mahkam.
Gailits kleeds: „Glahb, mammixa!“
Bet nu mammix tašlu.
Ja tew zekahs leeliba
Peemin' gudru zašlu.

Pehz ullmane.

3. Bite un balodis.

Bite eekrita upē. Balodis norahwa lapinu no koka
un eemeta uhdenni. Bite usrahpahs us lapinas un spahr-
nus iskaltejuſi, aiffkrehja projam.

Ne ilgi pehz tam balodis tupeja us sara. Medineeks
pažebla flinti un gribaja balodi noschaut. Bet bite eedseh-
la medineekam rokā. Medineeks fahpēs roku pakustinaja
un schahweens aifgahja gaxam.

4. Wehjisch un faule.

Wehjisch un faule leelijahs ar spēhkeem. Tee noru-
naja pee kahda zelotaja ismehginatees. Stiprakais nowilk-
fhot zelotajam mehteli. — Wehjisch domaja zelotajam ar

waru mehteli nowilst. Zelotajs aispogaja mehteli. Wehjisch palika par wehtru. Zelotajs uslozija apkakli. Wehjisch no dusmahm palika par auku. Zelotajs apjosahs ar jostu. Nu wehjam bij jaatlaishahs un japalek kaunâ. — Saule sahka palehni fildit. Zelotajam metahs filti un winsch atraifija jostu. Saules starî isspeeda zelotajam fweedrus. Winsch atpogaja mehteli. Beidsot zelotajs mehteli pawifam nolika un nesa par roku. Saule bij uswaretaja. Wehjam bij deriba jaaismafsa. — Ar laipnibu dauds war panahkt.

Kalnina „Wadons rakst.“

5. Nihta dseesmina.

Nu, behrni, augscham zelatees,
Us debesim jel skatarees;
Tau faule augscham nahkuſi
Un sawu zetu sahkuſi.

Tew, faulit, faku: „labu deen;“
Zaur tew' nafts tumſchums projam ſkreen.
Gekſch manas ſirds jel ſpihdi ar,
Lai tumſiba tur iſbehgt war.

R.

6. Aitina.

Kur aug pukas jaukas,
Salâ maurinâ,
Pakosch sahles taukas
Manga aitina,

Aiseet lehkadama
Ganēs aitina,
Sajuh pablaudama,
Klaht nu wasara.

Tur pee awotina,
Kur reds kruhminus,
Nodsertees eet wina
Un pee lagsdeem dus.

Papreezajees jauki,
Manā aitina,
Kad buhs bahli laufi,
Beigfees lihgsmiba.

Umanis.

8. Slinkais un mudigais.

Slinkais faka: „Rihtā mahzifchos, bet schodeen dsihwoſchu brihwā.“

Mudigais faka: „Rihtu dsihwoſchu brihwā, bet schodeen mahzifchos.“

8. Maisē.

Maise ir leela Deewa dahwana. Bes maises buhtu jamirst badu. Maisi zepj no milteem. Miltus mal dsihnavās. No rudsu-milteem teek rudsu-maise, no kweeschu-milteem teek kweeschu maise. Kweeschu-maisi ari fauz par haltu-maisi. Ari no meeschu milteem zepj maisi. Kad ruddi, kweeschi waj meeschi neisdodahs, tad maisite dahrga.

Tadehf luhgim, lai Deew^s dod mums muhsu deenischku
maisiti un pateiffimees par ifkatru maises gabalau.

„Sehta un Skola.“

9. Dahwida dseesma.

Tas Kungs ir mans gans, man netruhks neneeka.

Winsch man leek ganitees us sahlainahm ganibahm,
winsch mani wada pee palehna uhdens.

Winsch atspuidsina manu dwehfeli, winsch mani wed
us tahs taisnibas zeleem sawa wahida labad.

Zebshu es ari staigatu nahwes ehnas elejâ, tad es
taunuma nebihstos, jo Tu efi pee manis, Taws foks un
Taws fisslis mani eepreezina.

Tu fataifi manâ preefschâ galdu pret maneem eenaid-
neekem, tu swaidi manu galwu ar elji, mans bikeris ir
papilnam peeleteets.

Leescham, labums un schehlastiba ees man pakal wifâ
manâ muhschâ un es palikshu ta Kunga namâ weenumehr-

10. Aizinashana.

Behrni, waj juhs to ar sinat,

Zik winsch mihligs, bagats ir?

Zeb waj juhs to neatmineet,

Ka winsch laba dauds pefschir?

Mihledams winsch muhs ir radijs,

Mums buhs wina behrneem buht;

Wirsch lihds schodeen muhs ir wadijs,
Kà mums debefis buhs kluht.

Swehtidams wirsch muhsu pulkâ
Dod ißkatram ko tas luhs,
Wina gars mums allasch tulko
Ka wirsch kluifa, ko tam fuhs.

Tapehz, mihi behrni, nahkat,
Steidsatees pee wina klah
Un ar wisu spehku sahkat
Mihlet to ar fird' un prah't.

Behgat jel no grehku preekeem,
Kas jums leelu skahdi dar';
Turat wisu to par neekeem,
Kas no Jesus nogreest war.

Luhdsat: Kungs, nahz manâ firdi,
Nem tur fewim mahjas weet',
Mihlais Jesus, ak jel d'sirdi!
Waj tu gribi garam eet?

R.

11. Jesus un behrni.

Klauf, kà Jesus usrunajis
Wisus masinus,
Kà wirsch mihi aizinajis
Wisus behrininus,
Rokas uslizis,
Mihli apkampis,

Lai tee sche preefsch wina waiga
Swehtus Deewa zelus staiga.

Pee tew nahfschu tschakli steigdams,
Tu man' swehtit' war';
Usnem, Jesus, apschehlodams,
Es taws behrninsch ar.
Taws es gribu buht.
Muhscham pee tew kluht',
Dsihwos un mirdams pee tew' kerschos,
Debefis pee tewis twerschos.

Umanis.

12. Pawafaris.

Skaistais pawafaris atkal ir atnahzis. Saule spihd filti. Koki meschos metahs sali. Pukites plawas plaukst un seed. Putnini meschos dseed skaistais dseesminas un taifa ligsdinas. Semes kopejs apsehj sawu lauku un gaida us plahwumu. Mums behineem schis laiks ihsti preeka pilns, jo waram skraudit pa lauku, pa pukotahm plawahm un fmarschoteem kruhmeem, un waram atdufetees kupla koka paehna. Mums wais newajaga zimdu un leelu smagu drehbju, jo mihsa faulite muhs silda filti, jo filti. Ak, zil skaists ir pawafaris! Slawesim tadeht sawu debefis-Tehwu un miholesim to, kas mums tahdu jaiku pawasa.i dahwinajis.

13. Behrkona gaiss.

Behrkona gaism taisotees laiks wisai karsts. Zilweks kai stumā ir noguris un kuhtis. Pee debefim parahdahs

tumſchi mahkonai. Wehjſch fazelahs un dſen putekus pa pagalmu rinku rinkos. Mahkonai kahpj augſtak un debefs aptumſchojahs. Peepeschi ſibens leefma iſſchaujahs iſ mahkoneem un azu-mirkli ſkreen lihku m lokumos pahr wiſu debefi. Drihs pehz tam pehrkonos ruhz tik dikti, ka wiſa ſeme nodreb. Pa ſtarpahm ſibſnijot un pehrkonam ruhzot nahe ſtiprs augligs leetus, kas atſpirdſna druwas un pla-was. Zilweku behrni uſſkata ar bijschanu un zeenibu ſchos Deewa wiſſpehzibas un ſchehlaſtibas darbus.

Daſchreis ſibens aifer kahdu ehku un to nodedſna, jeb faſper leelus kokus. Bet tas reti eegadahs. Deewa wiſſpehziga roka zilweku behrnus farga un glaba; Isra-ela fargs neſnauſch un negul. Tadeht zilwekam neklahjahs pehrkona laikā aplam bihtees. Bet gan zilwekam paſcham wajag fargatees. Pehrkona laikā jaaiswer ehkahm durwiſ un logi. Tapat pehrkona laikā nedrihſt ſkreet, nedſ no leetus ſlehptees ſem leeleeem kokeem.

14. L i g ſ d a.

Paeglu kruhmā atrodahs putnu ligſda. Putniuſch ligſdu iſpinis apalu, ſtaiflu ka groſſau un eekſchpuſi iſli-zis mihfſtahm fpalwinahm. Ligſdā atrodahs trihs waj tſchetras raibas olinas, uſ kurahm putniu mahte fehſch un pere. Beesais paegla kruhms un aſee dſeloni ligſdu farga, ka plehſeju putni pee ligſdinas neteek ſlaht. Wehz kahdahm deenahm putnini ir iſpereti, bet wehl mafi un neſpehzigi. Wezee tad ſcheem nes baribu, ko masee fagaida

Knahbjus atplehtuschi. Naktim mahte masos putnixus ap-
feds ar saweem spahneem, tos fargadama no aufstuma.
Kad zilweks pereklim tuwojahs, tad putniru mahte bailigi
brehz, jo ta bishstahs, ka putnireem nenoteek kas launs.
Tadeht laidifim meerā maso putniru ligdu un nebaidifim
putnixus welti.

15. Tautas dſeesma.

Sihki putni kahjas dſehra,
Strasdinsch tek raudadams,
Strasdinsch tek raudadams
Ko buhs nemt wedejōs ?
Sakitim lihkas kahjas,
Las zelima taisitajs;
Luhſitum aſi nagi,
Las kamanu turetajs;
Zeelawina ſchigla feewa,
Ta weefſchu fanehmeja;
Schagatina — garastite,
Ta istabas flauzitaja;
Wahrnas behrni — puspeletschi,
Tee buhs galas kapataji.

16. Dſeguſe.

Kad wiſi putni bij raditi, no leela ehrgla lihds wiſu
masakajam kolibri putninam, tad engels Rafaels eerahdija
ikweenam ſawu dſihwes weetu: ehrglim nepee-eetamas augſtas

Klantis, tschakstitei semus kruhminus, straufim tuksnescha
fmiltis, pihlei uhdeni, zihrulim arumus, lakstigalai upes
lihtschus, kihwitei leeknu, besdeligai pajumti un staehrkim
jumtu. Wisi bij meerā, tikai dseguse ne. Klints winai bij
par augstu, kruhmi par semu, fmiltis par faufahm un
uhdens par flapju, arumi par zeetu un leekns par staignu,
lihtschi par mitru, paspahrne par tumschu, jumts par gai-
schu. Itin nekur winai nebij pa prahtam. Engelis palis-
ka dußmigs un us dsegusi fazija: „Nu tad ej un ismekle
pate few weetu, fur tew patikh!“ No ta laika dseguse
blandahs apkahrt, no weenas weetas us otru, no weenas
semes us otru, un wehl lihds scho baltu deenu naw atradus
weetu, fur tai patiktu ilgaß palikt ka weenu wasaru.
Katri nafti wina gul us zita koka un dehj olas schur tur
zitu putnu ligsdas. Sawus behrnus wina nepasihst, nedj
ari schee sawus wezakus; wini tura sweschineekus par fa-
wu tehwu un mahti.

Fr. Dohne.

17. Gana vseefnina.

1. Ganisch masâ gaifmitâ
Behg no salda meedsina;
Lihds ar putneem gawile,
Mihku Deewu noslawe.
2. Pukes winam usfmaida,
Lakst gala pogâ tâ:
Ganin tewi mihleju,
Bet ne gresno pilsehtu.

3. Wifa koscha radiba
Tew' par fungu godina,
Sakitis, kas meschâ skrej,
Ishaklis funs, kas jehrus rej.
4. Kur gan lepnais pilsehtneeks,
Lawòs muhròs nahks schis preeks!
Zilwezibas augstiba
Dabâ ween ir juhtama.
5. Debefs Waldneeks laipnigais
Bats ir ganu mihletajs:
Sen jau ganam Mosum tas
Uguns kruhmâ rahdijahs.
6. Lihds scho baltu deeniku
Winsch wehl pahrstahj ganiku,
Wad to daschfahrt augstibâ,
Ja tam iraid zentiba.
7. Tad nu, mihti ganikai,
Ganu preekus beiguschi,
Kerfimees pee grahmatahm —
Jo tad Deewam patihkam.
8. Tam ween preeki gawile
Wifa plaschâ pafaulè,
Kas ar prahta dedsibu
Dsenahs eekraht gudribu.

18. Putnina nahwe.

1. Mans putninsch galwu nokahriss
Wairs preezigs nelaischahs,
Gut, sawus spahrnus nolaidis,
No weetas nekustahs.
2. Ak manu selta putnini!
Sak, kas tew notizis?
Wai Deewia? ko es eeraugu?
Winsch nost jau palizis!
3. Ak suhru, gruhtu deenini!
Tas firdi greestin greesch;
Man jaraud katru brihtini,
Ta behdas mani speesch.
4. Kur nemschu tahdu putnini,
Kas buhs tik mihsch un lab,
Kas laidisces us galwini,
No rokas graudus knahbs?
5. Kas rihtos flani dseedadams
Man agri modinahs?
Kas deenu apkahrt lehkadams
Man' allasch preezinahs?
6. Winsch bij tik lehns un aztinas
Tam gaischi spihdeja;
Re nakti no man' neschkihrabs,
Us kruhtim guleja.

7. Lew tadehl, mihto putnina,
Es dahršā nesifchu
Un apakſch roſchu kruhminau
Lew kapu taſſifchu.
8. Tur tad pee tewis fehdeschu
No rihta mosdamees,
Un weenumehr apraudſifchu,
Waj augſchā nezelſees.

Baunits.

19. Ahſchi un wilks.

Diwi ahſchi ſanahk kildā un fahk loti baditees. Wilks teem peelihdis grib ſchlihrejs buht. „Labi,” ahſchi ſazija: „noſtahjees mums widū un klauſees muhſu ſuhdſibas.” Wilks jau laiſahs, domadams papreekſch apriht wainigo un pehz tam to otru ſaploſit. Bet us reis abi ahſchi wilkam ſkrein wirſu un to ta ſabada, ka tas paleek ſemē guļot. Kad peezehlahs, tad ahſchi jau ſen bij projam.

Genaidneeks newar buht par ſchlihreju, jo tas teefu ſpreedihs abeem par poſtu. Kad ahrigs eenaidneeks tuwojahs, tad kildas paſchu ſtarpa jaaiſmirſt un ar wiſeem ſpehkeem jažihnahs pret ſwefchu uſmahzeju.

Wezais Stenders.

20. Wilks un gani.

Reis wilks gar mahju tuwu loſchnaja,
Zaur ſehtu ſkatotees tas redſeja

Ka gani aunu, treknako no wifas mahjas
Sew israugahs un sagrabbj to pee kahjas.
It dußmigs wilks nu runa aschi:
„Bik leelu troßni wini nezeltu,
„Ja es scho aunu nokautu,
„Bet tagad aunas lauj tee paschi.“

Pebz Gutmane.

21. Wilks ar jehru.

Wilks un jehrs nahza pee upites dsert. Wilks stahweja straumes augschpusē, jehrs lejas pusē. Gemeßlus melledams wilks us jehru faka: „Kam tu dserot man uhdeni famaifi?“ Jehrs issbijees atbild: „Kà tas war buht? uhdens jau no tewis tek us scho puſi.“ Wilks tuwak nahjis, gitu eemeſlu melle un faka: „Tu man pehrn eſt lahdejis, tas tew nebuhs par labu.“ Nabadſinsch jehrs atbild: Es tilk schogad eſmu peedſimis, kà tad tewi jau pehrn wareju lahdet?“ — „Nu, tad taws tehws mani ir lahdejis!“ wilks eedusmots un beskaunigs palizis, faka. Jehrs atbild: „Nesinu, waj mans tehws tewi ir lahdejis, waj man fawa tehwa grehki jamakſa?“ — „Neruna daudſ,“ wilks atbrehzahs; „ko tahda tehrſeschana palihds? Tew buhs finat, ka tewi schodeen few par zepeti eſmu israudſijees.“ Un tuhdat wilks newainigo jehru sagrabbj un saploſa.

Pebz weža Stendera.

K a f a.

Kafa ir loti jautrs mahju lopinsch. Winai ir teewa

galwa, leelas azis un garas kahjas ar schelteem nageem.
Kasahm peerē ir leeli ragi un paschodē gara bahsda.
Winas labprahfstaiga pa lauku un kahpale pa malkas
blahkeem un ehku jumteem. Ahshi loti tschakli us badi-
schanos, jo teem wehl leelaki ragi. Kasas ehd sahli, ahbo-
liiu, seenu, faknes, koku lapas. Bet winu mihlaka hari-
ba ir koku misas, talab winas tur nedrihfs ganit, kur jau-
ni kozini.

Atmin manu mihlu: Kalab ahst nezel par dahrneeku?

K a k i s.

Tigeris un ziti plehfigi swehri kakim tuva rada,
kalab ari lakis no dabas ir plehfigs un neuflizams kustons.
Winam ir apala galwa, aſi nagi, mihfsis kaschoks un loti
gaischas azis, ta ka winsch ari tumfa it labi war redset.
Kaki tura, lai kosch peles un schurkas. Ka jau laupitaju
kustons, lakis labprahf pessogahs pee galas, peena un zita
ehdeena. Kad aukis laiks, tad lakis gut us krahfn̄s un
nurksch: „urr urr urr.“ Kakis mihl spodribu, un kad
tas laifidamees masgajahs, tad behrni faka, ka weefis gai-
dams.

W a h w e r e.

Wahwere dsihwo meschā. Wina it weegli spehj kah-
pelet-gar koku, gan augſchā, gan semē un lehka gandrihs
ka putns no sara us sara. Wina labprahf ehd reefstus,
osola sihles un zitus tschaumalu auglus. Bet kad truh-

kums useet, tad pahrteek no eglu tscheekuru fehlikahm, ko ta it manigi prot islobit. Chdot ta fehd us pakalas kahjahm un ar preekschlahjahm ka ar rokahm tura baribu. Wahweru midsenis ir koka saros, kas isskatahs ka wahrnu pereklis. Behrni nedrihkfst wahweres guhsttit, jo tahs kosch.

S o f s.

Sofs ir uhdens putns. Winai garsch kakls un starp kahju pirksteem ahdina. Sofij loti mihlitas beesas spalwas, ko bahsch gultas spilwendos. Leelahs spahrnu spalwas der rakstischchanai. Agrak wi si rakstija ar sofu spalwahm un katrs rakstitajs nesa kule masu nasiti, ko spalwas isgreest, bet tagad raksta ar tehrauda spalwahm.

Gala sofim trekna un gahrda. Nama mahte, kas sofis tura, allasch par to gahda, lai pa Mahrtineem trekns sofu zepets buhtu us galda. Kahda sofu fuga dsihwo sawâ walâ meschâ pa esareem un leekneem. Schahs fauz par mescha sofim. Mescha sofis tilk par waqaru pee mums peemih. Bet kad nahk aufstis laiks, tad tapat ka dsehrwes, falafahs garâs rindâs un skreen us filtahm semehm.

B i t e.

Bite ir kahpuru kustons. Winai ir tschetri spahrni un seschas kahjas. Meesa ir gareni apala. Pee galwas ir garsch snukis, ar ko yuke suhz medu, un afs, kaitigs dselons.

Mahju bites dsihwo pa tuhktostschahm weenâ tropâ.

Winu waldneeze ir kahda leelaka bite, ko fauz par bischu mahti, waj ari par bischu tehwu. Zitas bites ir traxi un darba-bites. Darba bites ir loti tschaklas. Zauru deenu tahs skreen pa pukehr un nes medu, ko ruhpigi noglaba schuhnâs. Schuhnas taisa no waskeem, ko bites isdabu no seedu putekleem. Traxi sawu laiku pawada flinkumâ un rudenî ka leekehschi no darba bitehm teek nonahweti.

Mescha bites dsihwo daschâs semê alâs, daschâs atkal plawâ suhnâs. Slapjâs wasarâs schahs pagalam nonih-puschas.

M e s c h a .

Ar kokeem apauguschu semes gabalu fauz par meschu. Bes kokeem meschâ wehl aug suhnâs, fehnes, sahle, pukes, masi kruhmi. Meschâ ari aug daudâ un daschadas ogas, kâ semenes, mellenes, aweekstenes, bruhklenes un daschâs zitas. Daschôs meschôs ari aug lagsdas un reeksti. Ogu un reekstu laikâ behrni labprahrt eet us meschu ogot un reekstot.

Leelakais labums no mescheem, ka tur dahu kokus, ko ehkas uszelt un malku, ko dedsinat. Meschus tadehk newajaga postit, het taupit un audsinat.

Meschôs dsihwo daschadi swehri, lopi un putni. Lee-lös meschôs dsihwo wilki, lahtschi, lapfas, lubhschi, ahpschi, breeuchi, stirnas; masakös meschôs un kruhmös saki un wahweres. Pawasârös meschi flan un lihgo no putnu

dseesminahm, jo tad wiſi dseedataju putni no ſiltahm ſe-
mehm pahrnahkuſchi. Bet rudenōs pa meschu ſkan medi-
neka taure un kweſchku reeſchana, kas medi gan plehfigus
gan gaſas lopus un putnus, bet pee tam iſtrauze un no-
nahwe ari daschu newainigu kufoniti.

22. Tantas dſeeſma.

Tſchutschchi, guli, lahtſchu behrns,
Plakanahm kahjinahm;
Tehws aifgahja biſchu kahpt,
Mahte ogu palaſit,
Tehws atneſihs medus podu,
Mahte ogu wahzeliti.

23. Nabags un bagatneeks.

Pilſehtā kahdas mahjas apakſchejā tahſchā dſihwoja
nabaga kurpneezinsch. Wirstahſchā bij dſihwoklis kahdam
bagatneekam. Strahdajot kurpneezinsch weenmehr dſeedaja
jautras dſeeſminas. No kurpneeka ſkatas hals bagatneeks
daudſreis iſtruhkahs no meega. Bagatneeks apnehmahs
kurpneekam muti aifbahſt. Winsch dahwinaja kurpneekam
leelu kuli naudas. Kurpneezinsch palika bagats. No ta
laika kurpneeka dſeeſminas apfluſa, jo tam bij jaapwakte
ſawa nauda.

Bagatiba nolaupa dascham zilwekam jautru prahtu.

Kalnina „Wadonſ ralſt.“

24. Gulbis.

Gulbis ir leelaks, stipraks un ari skaistaks par wi-
seem peldetaju putneem. Tadeht gulbi fauz par uhdens-
putnu waldneeku. Wünsch ir balts kā fneegs, spihdoschahm
azim, melnu knahbi un melnahm kahjahm. Kaks gulbim
garšč, ko peldedams tura skaisti isleektu. Kad gulbis peld
salas needrēs pa kluſu, tumſchu uhdeni, tad tam ūti zehls
iſſlats.

„Sehta un Škola.“

25. Gulbis un uhdens roſe.

Luhk, kluſu uhdens roſe
Aug dſiki eserā;
Tai fneega haltı seedi,
Wirs tumſcha uhdena.

No debes ſehnes gaisčumis
Kā fudrabs ſemē kriht,
Un rafa fudrabota
Uſ roſes lapahm spihd.

Un rudenī to roſi
Balts gulbis aprinko;
Dseed fawu gulbja dſeeſmu
Un puki apluhko.

26. Melnais straſds.

Dahrſneekam bij melnais straſds, kas bij eemahzijees
kahdus retus wahrdus runat. Ja kahds fauza: „Straſ-

dix, kur tu es?" tad strasds ikkatruereis atbildeja: „ſche es eſmu."

Masajam Bahwilam, kaimina dehlam, putninsch loti patika, kalab tas daudreis pee dahrſneeka atnahza. Kahdu deenu Bahwils atkal bij pee dahrſneeka, bet pats dahrſneeks bij iſgahjis uſ lauku. Puikam uſnahza launa kah riba putnину nosagt. Winsch strasdu ſakehris eebahſa kule un paſchulaik gribеja dotees pa durwim laukā, kad dahrſneeks pahrnahza mahjās. Gribedams ſehnu eepreezinat, winsch ſauza: „Strasdin, kur tu es?" Un putninsch Bahwila kabata atſauzahs tik ſtipri kā ween ſpehdams: „ſche es eſmu!" Nu ſahdsiba nahza pee gaismas. Ar kaunu winsch iſwilka putnianu iſ kabatas un ilgu laiku nemas dahrſneeka azis nerahdijahs.

27. Puika un ahſis.

Neis bija kahds puika, kas wairak domaja uſ gardumeem un nerahtnu, flinku dſihwi, ne kā uſ grahmatahm. Ziti ſehni, kas uſzihtigi mahzijahs, no wina atrahwahs un to tureja par flinki un deenaſ-sagli.

Slinkajam puikam tas nepatika, ka ziti winu tureja par tahdu nekreetnu un winsch domaja: „Paga, es jumſ parahdischu, ka ari es waru buht uſzihtigs!" — winsch panchma grahmatu un iſgahja ahrā. Pagalmā koka pa- wehni bij refns koka blukis. Te ſehns apſehdahs un meh- ginaja laſit.

No eefahkuma tas, ziteem rahdidams, tura grahmatu

preekschā. Bet drihs winam galwa nokahrahs us kruhtim un grahmata noslihd us klehypja — muhsu lafitajš eesnau-schahs.

Kas tas tahds, kas tur nahk gar sehtmali?

Tas ir ahśis, nadśigs sehns, kas sawos galwas dar-hos ar katru war mehrotees, jo ragi winam leeli un peerre zeeta. Ahśis, sehnam tuwodamees, reds ka tas galwu klana.

„Ah, tas ar mani grib baditees!“ ahśis doma un grosahs pretim. Puika atkal klanahs. Tagad ahśim pilns eemesls, ar wiſu ſpehku pretineekam eet wirſu. Winsch atwelkahs magkenit atpakał, ſleenahs us pałał-kahjahm un — hauz! — dod klanoscham puikam par peeri.

Puika nowelahs no fehdeka un dodahs us istabu kleegdams un waimanadams. Winsch no grahmatas ne wahrdū naw eemahzijees, bet pumpa tam peerē. Ahśis paleek stahwot, brihnidamees par tik weeglu uſwahreschanu un gaida waj wehl kahds puika, kas neko naw mahzijees, ar winu nenahks baditees.

Pehj „Wahrpas.“

28. Jahnus dſeeſmas.

Jahnits stahwej' kalininā,
Sahlu naſta mugurā; lihgo, lihgo!
Nahz, Jahniti, lejinā,
Dod manahm telitshm, lihgo, lihgo!

Jahnu mahte seeru sehja
Dewineemi stuhrischeem; lihgo, lihgo!
Schim stuhritis, tam stuhritis,
Man pascham widuzitis, lihgo lihgo!

Wisa laba Jahnu sahle,
Ko rauj Jahnu wakarâ, lihgo, lihgo!
Wiboksnite, papardite,
Sarkanais ahbolinsch, lihgo, lihgo!

29. Tantas dseesma.

Kas tee tahdi, kas dseedaja
Bes faulites wakarâ?
Tee ir wisi bahra behrni,
Bahrga lunga klausitaji.

Kurix' ugun', filda gaisu,
Slauka gauschas asaras;
Krimta zeetu pelaw' maiisi
Awotinâ mehrzedam'.

Saulit wehlu wakarâ
Sehschahs selta laiwinâ;
Nichtâ agri uslehkdama
Atstahj laiwu lihgojot.

Kam, faulite, wehlu lezi,
Kur tik ilgi kawejees?
Ais wineem kalnineemi,
Bahra behrnus fildidam'.

30. Deewa tehwa firds.

Tur no debefs tahlu,
Kur dauds englischu,
Skati Deews un swichti
Katrū behrninu:

Kad tas luhds, Deews klaufa
Glabu masinu,
Lai kur nepeedaufa
Sawu kahjnu.

Dod ar mihlahm rokahm
Winam maistti,
Glahbj no wiſahm mokahm
Winni ſcheligi.

Behrnin, mihlais, dsirdi
Jel ſcho wahrdinu:
Deewis nes ſawā firdi
Katrū behrninu.

Raeblbrandt.

31. Stahrku perekliſ.

(Dahnu rafſneela Underſona yaſala.)

I.

Kaimindus us yaſchas pehdigahs mahjas bij stahrku perekliſ. Stahrkene pate fehdeja ligsdā pee tschetri stahrkeneem; ſhee wehl bij gluſchi jaunini un knahbis teem wehl nemas nebij farkans. Bet yaſchas koras galā stahweja

wezais stahrkis; winsch stahweja us weenas kahjas, jo otru bij peewilzis few gluschi klaht, un winsch til taifni stahweja ka us walts un nemas nepakustejahs, jo winsch domaja, ka stahrkenei esot leels gods, ka walts stahwot pee perela. „Kas tad sin, ka es winas wihrs? kats doma, ka generalis mani suhtijis, un tas manai feewai gods.“

Apakschä us zela bij leels pulks behrnu. Til ko tee stahrkus eeraudsija, ta tuhlin weens eesahka dseedat un pehzak wiisi dseedaja:

„Stahrki stahrki!

„Gahrki, gahrki!

„Kam tu stahw us weenas kahjas?

Behds til prom no muhsu mahjas;

„Weenu durs,

„Otram uguni kurs,

„Trescho wahrihs,

„Zeturto zepihs.“

„Klau, klau, ko puikas dseed! Wini faka, ka muhs durschot, wahrischot, zepfshot,“ stahrkeni us mahtes fazija.

Bet schi tos apmeerinja: „Neklausatees us teem; labak kad to nemas nedzird, tad nekas naw.“

Puikas neapklusa, bet dseedaja weenumehr un rahdija us stahrki ar pirksteem. Til weenam puikam tas nemas nepatika un tas nemas lihds nedseedaja. Bet stahrkene behrnus apmeerinja un fazija: „Nebihstatees nemas; skatarees ka tehws stahw gluschi meerigi un wehl gluschi us weenas kahjas.“

„Bet mums bailes,” stahrkeni atbildeja un fawillahs ligsdā labi dīli.

II.

Otru deenu puikas atkal bij uſ ſeka un dseedaja tapat kā pirmo deenu:

„Weenu durs,

„Otram uguni kurs.”

„Wai tad teefcham muhs durs un zeps?” stahrkeni jautaja.

„Netizat neekus!” stahrku mahte atbildeja; „juhs mahzītēes ſkreet, es pate juhs mahzīchu. Tad ſkreefit pa pławahm un laukeem, tad redſeit, kur wardes ir un kā tahs no mums dihkōs ſlehpjahs un „kuaks, kuaks!” brehz. Tad mehs winas ſakerſim un apehdifim un tad buhs leeli preeki.”

„Ko tad pehz tam darifim?”

„Tad fanahks kopā wiſi stahrki, zif ween ſchai teefā ir, un tad munſturehs. Tad jamahk labi ſkreet; kas labi neſkreen, to generals ar knahbi nodur; tadehl mahzatees labi ſkreet.”

„Bet tad jau muhs nodurs, kā puikas dseedaja. Klaū, klaū: wiñi dseed atkal.”

„Klaufatees uſ mani, neklaufatees uſ puikahm,” stahrkene uſbahrabs; „kad eemahzītēes ſkreet, tad ſkreeſim uſ ſiltahm ſemehm, tahlu tahlu projam, pahr falneem, mescheem un juhrahm. Tad nonahksim Egiptes ſemē, kur atrodahs

augsti torni, kahdas pеezpadsmiг reises augstaki kа fьhi mahja. Tur ir leela upe, ta pahrpluhst pahr wisu semi un tad wifa seme ir dublaina. Tad tur pa dubleem war eet un wardes ehst."

„Aha!" stahrkeni cesauzahs.

„Ja, tur ir jauki! wisu deenu zita neka nedarit, kа wardes ehst. Un kamehr mums tur fweschumа labi flahjahs, tamehr fьche naw ne salas lapinas us kokeem, jo tad ir til aukstis, ka padebeschi gabalos fafalst un pa masahm lupatinahm semе friht." Wina nesinaja, ka tas ir fneegs, las seemu no gaisa nahk.

„Waj puikas ar gabalos fafalst?" stahrkeni jautaja.

„Gabalos gan wini nefafalst, bet teem ir loti auksti un wifa seema japawada tumfchа istabа. Bet juhs usaugsit leeli un fkreesit us filtahm semehm, kur faule fpihd un pukes seed."

„Waj puikas ar leeli augs un waj tee ar nefkrees us filtahm semehm?"

„Leeli gan wini usaugs, bet us filtahm semehm wiш tik lehti neteek," wezа atbildeja.

III.

Tа labs laiks pagahja un stahrkeni jau bija labi leeli un ligsdа wareja stahwus stahwet, kur wezee tos ildeenas baroja ar wardehm, tschuhfskahm un ziteem stahrku gahrdumeem. Daschureis tehwus klabinaja ar knahbi un behrneem stahstija par wardehm un tschuhfskahm un ziteem tahdeem kustoneem.

„Kad stahrkeni jau kreetni bij paauguschees, tad we-
ža weenudeen fazija: „Nu, behrni, schodeen jums jamah-
jahs skreet!“ Un nu wifem tschetreem bij janostahjahs us
jumta koras. Ni, ka tee lihgojahs un spahrnus plahtijs,
jo wini bijahs ka kritischt!

Bet weža fazija: „Skatarees ka es daru! ta, luht,
galwa jatura! ta kahjas jaleek! weens, diwi! weens, diwi!“
Un tad wina skrehja labu gabalu. Nu jaunee ari mehgina-
jaja skreet, bet „bums!“ tuhlin krita semé, jo wehl ne-
mahjeja skreet.

„Es neskreeschu!“ ta weens fazija un lihda ligsdā
atpakkat; „es neeschu wis us filtahm semehm.“

„Waj tu gribi sche nosalt, kad seema nahls?“ mahte
bahrahs. „Tad puikas teesham tewi warehs durt un zept.
Bag, es wians pafaulschu.“

„Ne, ne, nefsauz!“ schis eekleedsahs un rahpahs at-
pakkat us jumta, un treschā deenā jau wisi drussku wareja
skreet. Nu wini domaja, ka ari warot pa gaisu lidin-
tees, bet tisk fo drussin mehgina-
jaja, tad tuhlin kuhlemu kuh-
leneem semé. Bet drihs tee ta eemahzijahs, ka waars ne-
krita.

Nu atkal puikas nahza un dseedaja:

„Stahrki, stahrki!“

„Behds tik prom no muhsu mahjas.“

„Laidifimees semē un isknahbasim puikahm azis,
stahrkeni dušmigi fazija.

Bet wezà fazija: „Tà wis nedarat; klausat til,
ko es jums faku: weens, diwi, trihs! un pa kreiso puš
ap flursteni!“ — tà, tas bij labi, tà wajag skreet. Par
to jums rihtu nemšchu us purvi lihds. Tur buhs dauds
wezu un jaunu stahrku. Bet jums tà jaisturahs, ka man
kauna nedarat.“

„Bet puikas mehs mahzism!“ stahrkeni sawā starpā
norunaja un tad atkal mahzijahs skreet.

IV.

No wiseem puikahm us zela weenumehr bij weens tas
ussahzejs un leelakais dseedatajs. Winam nebij wairak kà
feschi gadi, bet stahrkeni domaja, ka tam waj simtu gadu
esot, jo tas bij leelaks kà stahrkis un stahrkene. Scho
tee apnehmahs wisu pirms pahrmahzit. Bet tam tas lih-
dī nedseedaja, wini opnehmahs atnest mašu brahliti waj
mahsinu.

„Wehl jau papreksch redsesim, kà jums us munstura
ees,“ stahrku mahte runaja. „Ja labi nemahzeet, tad ge-
nerals juhs ar knahbi nodurs, un tad buhs teesa, ko pui-
kas dseed.“

„Nedsesim,“ tà schee atteiza un nehmahs kreetni mah-
zitees; wini mahzijahs ikdeenas un skrehja ka preeks bij
flatitees.

Nu nahza rudens. No wisahm malahm stahrki nahza

lopā, jauni un wezi un — tad bij munsturis. Jaunee stahrkeni skrehja pa plawahm un laukeem un rahdiya zil warot skreet. Behz tam bij leela maltite un jaunee stahrkeni dabuja warschu un tschuhfsku zil gribaja.

„Bet nu mehs puikas mahzīm,” tee walarā fazija.

„Bet wezā stahrkene teiza: „Naw wajadsigs, ka teem atreebjatees. Mehs aisskreefim us siltahm semehm, bet puikas paliks te aufstumā. Seemu ahrā nahldami tee dabuhs filus degonus un filas austs. Bet mehs aiseedami lidinasimees augsti, augsti pahr puiku galwahm, tilg augsti, ka puikahm galwa reibs us mums skatitees. Un tad teem buhs schehl, ka tee neteek mums lihds, bet teem jadsihwo turpat semē; tad wini us mums skatifees un muhs apbrihnos un fazih: „ak, kas tee, par skaissteem putneem!” un tad mehs skreefim un skreesim, lihds buhsim Egiptes semē.”

Tà stahrki toreis darija un tà tee dara wehl schodeen.

Swagfnits.

32. Stahrku aiseeschana.

Drihs, drihs jaaiseet

Mums ir us zitu weet!

Nu wasara jau nobeidsahs,

Mums stahrkeem projam jaosteidsahs;

Us tahtahm siltahm semehm nu jaeet.

Juhs, juhs araji,

Nu dsihwoj't weseli!

Juhs mihti par mums gahdajaht,

us sumita libgsdu taifijaht, iom nu inunj aqas
Par to mehs pateizibu jums fakam.

Tu, tu upmala,

Nu dsihywo wesela!

Pee tevis allasch atradahni,

Breelch sawas sids, ko kahrojam?

Tew atkal apmeklesim, lad nahksem.

33. Draudefchana.

Lapsa kuhmin, atdod soßi,

Ko tu sagusi;

Ta tu soßi neatdossi,

Galu dabusi.

Medineeks ar plinti garu

Skrotes ahdä schaus,

Kuhminai ar wisu waru

Ahdü semé raus.

Alga gaida katru blehdi;

Saglis nepaleez!

Peku zepeti jel ehdi, —

Sosis neaisteez!

34. Siltuma raschanahs.

Nosaluschas rokas fasilda bersejot; swahrysts fakarst
urbjot un sahgis sahgejot; us galda waj us fausas galodas
(tezeelas) trihts nasis fakarst; wilnanā drehbe' berseta soſu

spalwa top larsta; ja nesmehretem xateem ahtri brauz,
tad afis aisddegahs; ja malot starp dsirnawu almenem naw
labibas, tad iszolahs ugunc. Tahak: nagla seena dsinta
un dselss gabals ar ahmuru dausits, fakarst; ja ar ap-
kaltu sirgu pa almenu brugi ahtri jahs, tad schlikst dsirk-
steles; ja ar schilkawu gar kramu fit, tad norauti tehrauda
gabalini, zaur sischanu fakarseti, kahdu azumirkli ka dsirk-
steles kwehlo. Uhdens ar nedsehsteem falkeem faweenoda-
mees rada warenu larstumu. Gubâ zeeshi felikta sahle fa-
karst; pamitrs foens schuhni waj laudse aisddegahs.

35. Kurmis un eis.

Kurmis seemu dsili ala
Meerigs filti gulejaz
Esis, trihzedams no sala,
Alas preekschâ fungsteja;
Kurmis efi apschehloja,
Sawâ ala usnemdams,
Koya to ka sinadams;

Lai tas neaijeetu boja.
Bet kad eis nahk peo aplas,
Lag tik aplam isbofes,
Ka naw surmim ala telpas.
Gan tas faka luhgdamees,
Lai jel weesis ahra cetu,
Mekledams few zitu weety,

Bet tas saimodamis sahk smect! „Kam sche nepatihk war eet!“ Is seelina „Wadons rafsi.“

36. Sneega-wihrs.

Plawā stahw leels balts tehwinisch. Par gabalu tas gandrihs kā zilswels isskatahs, bet kad winu tuval apluhko, tad reds, ka tas ir sneega-wihrs. Widuzis tam pasaul' resns. Kahju nemas naw. Par galwu uslikta kahda masha ka sneega pila. Atri azu, degona un ausu tam ne truhilst — sejni tahs eetaisjuschi ar ogli. Winam leela runga roka un pihpe sobōs, jo mutes weetā tam eesprausis apdedsis tschakarnis, kas kā pihpe isskatahs. Tahds winsch tur stahw zauru seemu un isskatahs deesgan bishstams. Bet kad pawasara faule sahk spihdet, tad sneega-wihrs swihst leelifli un faraufahs arween masaks — lihds tikai masa sneega un ledus laudsīte atlikuſees un wiſpehdigi ir weetas nepahilst, kur schis milsenis stahwejis.

37. U g u n s.

Katrai leetai faws labums, faws launums. To ari waram fazit no uguns. Ko lai eefahktum, ja mums uguns nebuhtu? Kad esam nosaluschi, tad pee uguns fasildamees. Auksta laikā uguns filda muhsu mahjoklus. Pee uguns wahram ehdeenu; uguns naakti mums dod gaismu; pee uguns kaufe, lej un kak metalus, kā: dselsti, seltu, fudrabu. Ja uguns nebuhtu, tad mums nebuhtu ne naschu, ne zirw-

ju, ne lemeschu, neds gitu fahdu dselss rihku. Tadeht uguns jausskata par leelu Deewa dahwanu.

Bet ar uguni jaapeetahs prahktigi. Ja behrni ar uguni darbojahs, tad tee fadedsina pirkstus. Bet wehl lee-laka nelaime war notikt, kad uguns paspruhk pee ehkahn. Kad zilweku mantas un miteklis ihfa brihdi paleek par velnu kopinu. Ari meschi faufa laikä deg, zaur ko noteek leela skahde, jo uguns novosta lokus, kas zilwekeem wajadsgigi preeksch ehku zelschanas un kurinaschanas. Tadeht naw labi, kad faufa laikä meschä uskurina uguni, jo no tam war ißzeltees leela nelaime.

38. Tautas dseesma; of mihi mihi
Mihlo Lihschu eseriu;

Dod man weenu lihdazimu,
Tur buhs maneem gahjejeem
Treju deenu launadsinsch.
Rakits, pelu junkurinsch,
Brauz us Rigu seewas nemt;
Reu ir walas pelitehm
Mstites greest gredsenâ.
22. Tautas dseesma,
Weens gans nomira;
Bitti gani raudaja;
Zuhka raka kapu

Augstā kalnā; unīk kām učīlīmū un ali
Dseguse swanija
Lihkā behrsā; unīk iunīk un nīlījīm
Dsenis kala krustu
Sausā eglē;
Sihki māsi putnini
Bahtarus kaitija;
Sihle nesa wehsti
Lehwam, mahtei.

40. Kas tew nepeeder, to neaisskar, jo tas deg.

Kahdam sehnām bij tas netikums, ka tas nehma flegen wisu, ko tik rokā dabuja. Un kauk gan tas par sagfhanū wairak reises bij tizis pahrmahzits, tad to mehr no fcha grehka neatstahjahs,

Kahdreijs gax lalku schkuhni eetot, kur nededsinati kalki stahweja, masais saglis panehma pahrg gabalus nedsehstu lalku un tos paslehpa asotē. Us mahjahm eetot winsch fastapa kaiminu sehnu, kas jahja sirqus peldinat. Masais saglis drihs bij sirga mugurā un jahja lihds us peldinaschanas weetu. Wini, ka to nebehdukeki daschreis mehds darit, jahja teescham uhdeni eelschā. Bet saglis, nemahzedams lahgā turetees, nokrita no sirga muguras uhdeni. Mala nebij tahti un puika labs peldelajs, tadehl nebij jabihstahs, ka tas netiks sausumā. Bet tik ko tizis uhdeni un fabl us malu lepurotees, te winsch brehz pilnā galwā: „es degu! Glabbat es degu!“ Kaudis malā stahwedami

domaja, ka sehns tik blehnojahs, jo wini newareja faprast,
ka aufstā uhdeni war degt. Bet drihs tee manija, ka ne-
bij wis joki: Sehns, pußlibds sekla weetā tizis, sahka grimt.
Tagad tas atkal parahdijahs wirs uhdens un nogrima at-
kal. Laudis nu steidsahs glahbt. Wehl reis sehns usnahza
wirs uhdens un laudis to teescham israhwa fausumā. Bet
drihs tee pahlkeezinajahs, ka bij ißglahbuschi lihki. Nedseh-
stee kalki, flapji tikuschi, bij sehnam kruhtis fadedsinajuschi.

Kas tew nepeeder, to neaiskar, jo tas deg!

„Lieder und Lieder der Pehz „Latv. aw.“

41. Malkas-zirtejs un nahwe.

Wezs wihrs nesa no mescha smagu nastu malkas,
Wirsch bija gauscht veekusis um tik ko spehja us preeskhu
willtees. Pehdigī minu spehki pavisam atstahja, Wirsch
nometa nastu semē un sahka lubgtees, lai nahwe nahfot
un par winu apschehlojotees un winu atswahinot no tah-
das mosku pilnas dshwibas. Tik ko wirsch scho wehlescha-
nos bij issazijis, tad ari nahwe stahweja winam preeskha
un jautaja, ko gribot! — Es tikai gribejun, isbijees
wezits atbildeja, „ka tu būhtu tik laba un man valihdsetu
scho nastu us plezeem dabut!“

No nahwes satram bail' nu ißt ißt ißt ißt
nu ißt
42. Ne posti.
Idzot tew joddz Ak nesamin to tahrpinu,
nu mojdzis Ko few pec kabjahn eraugi!

Ispostit lehti dsihwibū,
Bet atdot to wairs newari.

Ak tauj jel seedet pukitei,

Tahs salda smarscha peeteek tew;

Kad sarinu tu nolauj tai:

Schi mirst — waj winas tew now schehl?

Ak, kreetnu sirdi nemozi,

Kad ta deht tewis behdās luhst;

Tahs afraš atdot newari,

Kas tewis deht bes wainas pluhst.

Ledinsch.

43. Kop un audse.

Seedonis ir atnahzis. Lakstigalas dseesma, eewu smarscha spreeschahs pa waleju logu tawā dsihwokli. Istaba wairs nepatihk, tu ejū laukā. Ali, kā flaisti! Ali, kā jauki! Putni dseed un gawile, pukes seed un puschklo kalmus un lejas, birsis un ptawas gresnojahs kahsu rotā. Siwtinas mudri lehka pa rahmeem uhdeneem; taurinsk, raibbō swahrkōs gehrbees, rauga scho jaukumu pawairot.

Ko tad tu, zilwela behrns, darisi?

Waj tikai lehki un kraigasi pa yuku jautumeem? Waj tikai flinki flatissees, kā meschi, pukes, putnini un wisa radiba pa fauli isposch kā us kahjahm? Waj pat wehl raibahs pukites westigi ispluhkasi un mihdisi kahjahm un putnimus winu ligsdinās isbaidist, trauzei? Tu jau efi

leelals un sapratigals ne ka wini. Waj tu uswedisees aplamaš un neprahrigaš, ne ka wini? Ak ne, behrns, tas jau buhtu par kaunu un grehku! Kad wiſa radiba scho jaukumu wairin watro, zeet wairak tew, zilwekam, to klahjahs darit. Tadeht behrns, nepluhka welti neweenas pukites, nerausti aplam kokeem sarus un seedus, nedsenà, nehaidi putnus, bet glaba, glahb, kop un audse winus. Preezajees par katu pukiti, par katu putninu, kas aug un issdodahs. Baro un dſirdini masu, is perekla iskrituschu, waj pafragri isbauditu putnim, kopi un fataiſi putnineem ligsdinas, dehsti, apſargi, aplaisti pukites, stahdi, kop kozinus. Kad, behrns, tu wareſi seedoni lihds ar putnineem gawilet un lihgſmotees un ſlawet Debeſs. Tehwa mihlestibu, kas paſauli tik jaufi apgehrbis, zilweku behrneem par preeku un labumu.

44. Jauna ahbelite.

1. Schi mihla, jauna ahbelik,
Tik weza ka es pats scho brihd,
Un tomehr jau tik masina
No ahboleem ir bagata.
2. Jau dahrſneeku ta preezinga
Un tam tahs potes atmakſa.
Kahds preeks tam wehl uſ preekſchu kluhs,
Kad koziuſch leels iſaudſis buhs.
3. Man paſham lapas ween wehl teek,
Tadeht man' ſkolä potet leek;

Da Deewinsch swichtihs mahzibū, mi vñlbas
 Tad man arr netruhks abbošu, mi vñlbas
 apñ vñlbas mi vñlbas mi vñlbas mi vñlbas
45. Sakami wahrdi.

Azs nobrihnesees, roka padarihs.
 Bahrdtsba krusa, lalpniba rasa
 Dari ko daridams, apdoma galu.
 Geradumam leels spehks.
 Grafs ari nauda.
 Jauna flota labi flauka.
 Katram behrnam Deews sawu teefu libds dod.
 Labak fahls un maise, ne kà gods un raise.
 Melns darbs, balta maise.
 Nabags mantè, bagats preckä.
 Otra wainas azis durahs.
 Palihdsees pats, tad palihdsehs Deews.
 Rudeni der wezs kaschoks, pawasari wezs sirgs.
 Strahdneekam akmens mihkstaks, kà fungam spilwenis.
 Tikusham sehnus aug, netikusham kahti ween,
 Ugunüs naw puke.
 Weenu foli schehlo, desmit pasaude.
 Zilweks mahzahs, libds kabju kapä sper.

46. Tautas dseefma.

Ganinsch biju, ganos gahju,
 Gana drehbes mugurå,

Chelschku bikkas, skuju swahrli,
Gara tahschu zepurite.

Chon tchka int Telit, mana seedainite,
Seedainahm kahjinahm, un nihut liq zu
int önioliq na Pati kahpa kalmira, vahja kahjundilgen
vahjato Seedi bira lejina.

Kumelin, kumelin,
Tu man launu padarij;
Tew kahjina paslihdeja,
Man nokrita zepurite.

47. **Diwi farunas.**
Skasta pawa faras rihta es stahweju us leelzeta; kur
mass kahjzelinsch nogreeschahs us skolu. Tur dstrdeju, ka
diwi skolas behrni ta farunajahs:

„Labriht Kahrl!“
„Labriht, labriht, Mikel!“
„Kur tu eesti, Kahrl?“
„Us skolu, Mikel.“
„Neeki! Skola ir nepatihkami. Tur ja sehsch zauru
deenu istabä un jamahzahs. Pee upes ir ja uakti. Gesim,
meklesim upé gleemeschu wahkus un kerfim wehschus!“
„Wakara, Mikel, tagad jaet stundas. Labak buhtu,
lad ir tu nahktu us skolu.“

„Ej, ja gribi, us skolu — es eeschü us upi. Ardeew!“

„Ardeew Mikel!“

Dinodesmit gadus wehlak stahweju tai paschä weetä, nezik tahlu no skolas nama. Bahls wihrs, nabadsigas noplifusichas drehbes gehrbees, kaudsinaja pee skolas durwim. Skolotajs, brangs wihrs, glihti gehrbees, atwehra durwis un isnahza ahrä. Es dsirdeju scho farunu:

„Labdeen, mihlais kungs!“

„Labdeen, labdeen, nabaga wihrs!“

„Ak kungs, apschehlojatees par manim!“

„Ko tad juhs wehlatees?“

„Darba luhdsu, mihlais kungs! Slauzischu jums istabas, skaldischu malku, kurinischu krahnis, jeb strahdaschu zitus teem lihdsigus darbus. Luhdsu peenemat mani, mihlais kungs!“

„Waj tad juhs newarat ko zitu strahdat? schahdi darbi jums mas pelnas atmetihs.“

„Ne, kungs, zitus darbus newaru usaremtees.“

„Kala b ne?“

„Neesmu mahzijees, mihlais kungs.“

„Ku juhs fauz?“

„Mani fauz Mikeli.“

„Nahkat eckschä, Mikel! Ahrä ir nepatihkami, bet te skolas istabä ir patihkami silts. Warbuht ka te wehl tagad ko warest mahzitees, ko agrak neesat darijuschi.“

Wini abi eegahja, Noplihschais nabaga wihrs wehl
nesinaja, kas tas laipnais skolotajs tahds bija. Mehs gan
to sinam.

48. Us seemas swehtkeem.

Al neisteizama,
Al nenobeidsama,
Seemas swehtku lihgsmiba
Grehz'neeks bij grimis,
Kristus ir dsimis,
Gods lai ir Naditajam augstibā.

Un ta Kunga engelis pee teem ganeem peestahjahs un
fazija: „Nebihstatees, es jums paasludinu leelu preeku, kas
wiseem laudim notiks, jo jums schodeen tas Pestitajs
dsimis.” — Un tuhdat pee ta engela bija tas pulks tahs
debes draudsibas, tee flaweja Deewu un fazija: Gods
Deewam augstibā, meers wirs semes un zilwekeem labs
prahsts!”

49. Jefus sars.

1. Es skaistu rodit sinnu,
No shkas faknites,
Ta rodit, ko es minu,
No Jefus zehlusees.
Isplauka destrumā
Pee auksas seemas faules,
Pee pušnaks tumfibā.

2. Scho rosti no Jesus
noj edisse oji Praweeschi fludina,
To Mar'ja mums atnesuf
Ta schekhsta jumprawa,
Behz Deewa padoma
Weens Aehnisch tai ir dsimis
Pee pušnaks tumfibā.

3. Tu, rost, skaita, jauka
Tu, pukit, svehtaka,
Kam gribi seedet laukā?
Tew kopschu firfninā.

Kas tizibā tew kov,
Kam sirds no faldas fmarschās
Un dwehle pilna top.
Kochlbrandt.

50. Muhsu uhdenn siwis.

Laschi Daugawā ir gauschi tauki. Wini ari atro-
dahs Gaujā, Salazē, Mehtrā. Blauschi ir Burtneku un
Peipus eserā tee labakee, bes tam wehl tur swojo sapalus,
lihnus, asarus, raudas, karufas un lihsschus. Lihdakas
sver lihds 20 un 30 mahrzicas un daschreis paleek no
wezuma gluschi firmas un nosuhnojuschabs. Siws wezumu
dabu sinat, kad weenu svihnu schkehrsü püschu pahtgreesch
un tahs kahrtas isskaita. Gaujā un Daugawā wehl ker
floschus un sutikus; juhā renges, kihku-renges, butes un
gad daschas zitas siwis.

51. Wilks un Dsehrwe.

Wilks, jehru ganibās sagrabbis, aishes un ahtri rih-dams aishrijahs. Kauls, kakkā aismetees, schnauds wilku nost; winsch skreen schurp turp un issola leelu makſu tam, kas kaulu iſwilktu. Dsehrwe, to isdsirdusi, nahk un usnemahs wilkam palihdset. Wilks atplehsch rihkli un rahda ſawu wainu. Dsehrwe ſawu garo kalku eebahsch wilkam rihkli un kaulu iſwelt. To padarijuſti wina praſa apſolito makſu. Wilks, dsehrwi iſſmeedams, atbild: „waj tew ar to naow makſas deesgan, ka warī leelitees, ka tawa galwa wilkam rihkli bijuſti un tu to weselu atdabujuſti. Par to wehl ti man warī makſat.“

Nepateiziba paſaules alga.

Bezaïs Stenders.

52. Sokrates.

Sokrates bij weens no Greeku gudrajeem. Winsch dſihwoja ſoti ſahtigi, walkaja mehteli no weenkahrfſchas drehebēs, ſtaigaja baſahm kahjahm un wareja bes gruhtibahm zauru nafti palikt nomodā. Kad ejot, waj wingrojot bij ſakarſis, tad, pee akas nahtis, tuhlin nedſehra, bet wairak reiſes ſpaini peefmehlis, to lehnam iſleħja ſemē, lai zaur to ſawalditu ſawu eegcibu un nemaitatu weselibu.

Wina ſeewa Kſantipe bij weenumehr ſaihgus un ſoti kildiga. Kahdureis wina atkal kildojahs un lamajahs. Sokrates paſika lehnigs, ka arween. Wina duſmigakai paleekot, Sokrates pažehlahs un aijgahja. Tas jo wairak Kſantipi ſadužmoja. Wina paſehra trauku ar netiħru

uhdeni un gahsa tam zaur logu wirſu. „Es jau doma-
ju,” Sokrates lehnigi fazija, „la pehz pehrkona buhs lee-
tus.”

Kahds Ateneets fuhdsejahs par gruhtibahm, kād kah-
jahm jazelo.

„Waj taws wehrgs tew wareja lihds tikt?” Sokrates
waizaja. „Wareja gan!” — „Waj winam ari bija kas fo
nest?” — „Leela nasto.” — „Kād winsch gan bij waren
noguris?” — „Ne, es winu tuhlin suhtiju ar kahdu us-
dewumu tahlač.” — „Redsi,” Sokrates fazija, „tu eſi
winam pahrafs bagatibā, bet winsch tew pahrafs dabas
dahwanās.”

Sokrates mahzibas pamati bija: „mahzees pasihſt
ſewi paschu! Tikai tikls zilweks ween war laimigs buht!
Sokrates puhlejahs, gan ar labu preefchihmi, gan ar
mahzibahm, paklihduscho tautu west pee weenkahrschas, tik-
las dſihwes; bet eenaidneeki winu apfuhdſeja, ka mahzot
atmest deewus un ſamaitajot jauneklus, tapehz winu noteef-
ſaja us nahwi. Saweem apfuhdſetajeem peedewis, winsch
meerigi ifdſehra nospreestas nahwes sahles un nomira.
Tikai wehlač Ateneeschi atſina, kahdn netaifnibu wini ſhim
wiham bij padarijuschi un winu godinaja kā deewu.

Kalnina „Badons rakſteens.”

53. Kapſehta.

Kapſehta ir mihka meera weetina. Tur dus ſwehti-
gā kluſumā muhſu aifgahjuſchi radi un pasihſtami. Tadehſt

tad ari zilweki labprahf us kapfehtu noeet. Wini staiga turp deewbijigi starp kapu rindahm, daschus ari reds raudam. Daschi kapi wehl jauni, bet ziti ir nowezojuschi. Schur tur kapfehtu atrodahs loschi apkopti kapi ar neutrudoschahm peeminas sihmehm. Ziti turpretim slabwo weenigi Deewa Tehwa kopschanā un krusti teem jau fasatruhdejuschi. Deews tad sehi pats us tahdeem aismirsteem kapeem pukites. Winam neaismirstahs ne kas, ja ari zilweki wisu buhtu aismirfuschi. Winsch sina iklatru kapu ari pehz tuhloscheem gadeem un pastarā deenā nepametihs neweena kapa neatdarita.

„Sehta un Skola.“

54. Sirmais semes kopejs mahza dehlu.

Arween, lihds duši kapinā,
Ba godam uswedes,
Ne kad ne pirksta platumā
No Deewa negreezes!

Tad tu pee labas apsinas
Zaur muhschu staigasi,
Tad skatitees bes bailibas
Us nahwi wareši.

Tad zirpi, arkli zilaſi
Ar weeglu rozimu
Un dseedot dserſi uhdeni,
Kà wiyna malzinu.

Tam laundacim wiſs nahkahs gruht',
Lai dar' fo dai'dams;
Wats welns to steidsahs keii un gaht,
To meerā nelikdams.

Tam pawafaris nefmijahs,
Neds irodas preela dar;
Wink wit un krahpj un deewojahs,
Kur nauda einahkt war.

Dehls, famehr tū̄ ī kapi tā,
Tu taiñigs iſlurees;
Ne kad ne pirksta platumā
No Deewa negreeees.

Tad behini tew pec kaya nahks
Un raudahs afaras,
Un pukites no afrahm fahks
Tur seedet smarschainas.

J. Allunans.

55. Gana sehn̄s vēhz pawafara.

1. Seemeliti, seemeliti,
Behds no muhsu semites,
Ka ar ſawu ſtabuliti
Salā maurā tiktlu es.
2. Kur pa ſalu pakalnīna
Saules meita ſcorus pia,
Putnini ac prezibigan
Pawafara ſwehlias ſwin.

3. Lopīns tur labprāht dīļhtu,
Winās saļtu eelejās,
Tur tōs labi paganitu,
Podseedatu dseefminas.

4 Deewin, suhti pāwasari
Dīhs pāhr muhsu semiti;
Lai dīrīd jaiku putnu baru,
Lai top gānds lopini.

G. Mahsbergš.

56. Baltija — tehwseme.

To semi, kur esmu dīsimis un audīs, fāuz par Baltiju. Pee Baltijas peeder Kurseme, Widseme un Igaunu seme. Kursemē un pus Widsemē dīshwo muhsu tautas zīlweki, Latweeschi; otrā Widsemes galā un Igaunu semē dīshwo Igauni. Nihtēs no Baltijas dīshwo Kreewi, wakards ir juhra.

Ari muhsu tehwi un tehwu tehwi te Baltijā, proti Kursemē un Widsemē, dīshwojuschi no pat wezeem laikeem. Tadehk scho semi fāuzam par fāwu tehwsēmi. Bet kād mehs jau sen peederam pee spēhzigas Kreewu walsts, kas muhs farga un aistahw pret eenaidneekiem, tad wisa Kreewija mums ir tehwsēme, ko latram freetnam tehwsēmes deh-lam klahjahs mihiot, aissstahwet un tā dīshwot, kā tehwsēmei naw par kaunu. — Muhsu tehwi Baltijā runajuschi jau sen Latweeschi walodu. Tadehk wiruš fāuz par Latweescheem. Ari mehs scho walodu esau mahzijuschees no

fawem wezaleem, no fawas mahtes. Tadeht to fauzam par mahtes-walodu. Mahtes waloda katram labam un kreetnam behrnam jatura godâ. — Wisi Latweeschi ir kritischi laudis. Leelums turahs pee ewangelijuma Lutera-tizibas; daschi ari turahs pee Pareistizibas un Kursemē kahdi reti pee Katolu-tizibas.

57. Daugawa.

Daugawa ir leela upe. Wina sahkahs däli Kreewsemē un tek starp Kursemi un Widsemi taisni us juhru. Daugawas malā atrodahs daschas pilsehtas, kā: Witebska, Polozka, Dinaburga, Krisburga, Jehkabmeests, Jaun-Jelgawa, Riga. Pee Riga pahr Daugawu ir leels dselsu tilts, kur eet dselszelsch us Jelgawu un zitahm pilsehtahm. Pa Daugawu brauz ar laiwahm, struhgahm, plosteem un wed prezēs. Pawafarōs Daugawa uspluht un daschureis appludina laukus un pilsehtas un padara leelu skahdi.

58. Tantas dseefma.

Nahkat behrni luhkotees,
Kahdi ehrmi aiskrahfnē:
Zirzens weda wedeklinu,
Blusa lehza panahkfnōs;
Zirzenim ir bruhni swahiki,
Blufai melna willainite.

59. Par salmu, ogli un pupu.

Sahdschā bij weza mahtite; tai bij wireens pupu, ko

gribeja wahrit. Schi nu taifija uguni, un lai drihsak eedegtos, nehma sauju salmu un uskuhra ar teem. Bet pu-pas katla metot, weena nemanot no rokahm isslihdeja un nokrita pee pawarda semè. Ne ilgi pehz tam ari kahda ogle islehza is uguns-kura un nokrita pupai turumā. Peh-digi ari salms pee teem peeklihda. — Abus kaiminus eeraudsijis, schis eesahka runat: „No kureenes juhs, draungi, nahldami?” Ogle atbildeja: „Es nahku taifni is paſcha pawarda, un ja es ar wiſu ſpehku is pawarda nebuhtu islehkuſi, tad teefcham ſadegtu par pelneem.” Pupa fazija: „Ari es gluschi wesela tiku walā; ja wezene mani buhtu eemetusi katla, tad tapat miltos fawahritu, kā zi-tas.” — „Waj tad man labaki eetu?” salms fazija; „wiſus zitus salmus, kahdus ſechdesmit, wezene fanehma, aisdedesinaja un islaida duhmös. Laime, kā pa pirkſtstar-pahm iſmuſu.” — „Bet ko mi eesahkſim,” ogle fazija; „ſche wezenes turumā taſ newaram palikt.” „Man ſchkeet,” pupa runaja, „kad wiſi laimigi no nahwes efam iſglahbuſchees, tad mums ari jaturahs kopā, waj nu nahk laime, waj nelaimē. Kad ſche nepaleckam, tad buhtu labak, kad eetum uſ ſwefchahm ſemehm, warbuht mums kaut kā laimetos.”

Schis padoms wiſeemi patika un wini wiſi dewahs zelā. Bet wehl nezik tahtu nebij gahjuſchi, kad gadijahs upē, kurai nebija ne tilta, ne laipas. Kā nu tilt pahri un tahtak? Salmam eefitahs prahṭa labs padoms. „Es pahrsteepſchos par upi pahri,” wiſch fazija „tad juhs

warat eet pahr mani kā pahr tiltu pahri, gan pehdigi es
pats ari tilschu pahri."

Salms, pehz ihſa apſpreeduma, tuhdał pahrſteepahs
pahr upi. Ogle, no dabas loti kaifla un dedſiga, gribaja
pirmà pahri kluht un gahja ſtraipeledama wirſū. Bet kād
paſchā widū bij tikuſi, tad tai palika waren bail, nedrihſ-
ſtedama taħlač eet ta apſtahjahs un gribaja atpačak gree-
ſtees — te uſreis salms fahka degt un pahrdega widū
puſchu. Ogle eekrita upē un tſchuħkſtedama iſlaida garu.
Pupa, gudrača buhdama, bij malā nogaidiJuſi; wiſu ſcho
nelaimi redſedama, wiňa fahka ſmeetees un tſlam ſmehjahs
lihds plihſa. Gandrihs ari wiňai buhtu gals klaht, kād
negaditos ſkroderis, kās turpat upmale bija. Schis, pee-
nahzis, iſwilka adatu un deegu un faschuwa plihſumu kopā
un pupa fazija paldees ſimtu ſimtahm reiſehm. Bet ta-
deħl kā ſkroderim bij bijis melns deegs, tadeħl tagad
wiſahm pupahm melna ſchuwe.

J. Swaigſnits.

60. Sunnəs.

Suns ir gauschi derigs un uſtizams mahju lopinsch.
Sunim tſchetras kahjas, diwi azis, diwi auſis, flaikſ
purns un leela mute. Suneem ta ſawadiba, kā tee da-
ſchi ir loti leeli, daschi atkal itin maſini, kā to pee ziteem
kuſtomeem tič drihs neatrod. No maseem ſuneem meħds
teikt, kā tee eſot niknaki kā leelee. Sunu ſugas ir da-
ſchadas: lopu funi, medineeku funi, klehpja funiſchi, aſins
funi un wehl dquids zitħas flakas. Daschi funi ir loti

gudri un jau no azim noreds, fo kungs wehlahs. Sibiri-
jas seemelös ar funeem brauz.

61. Sakis.

Sakim garas ausis, bet ihfa lipina Pakal-kahjas
winam diwiresi tik garas, ka preekschejas. Tadehl sakim
pret kalnu weegli skreet, bet no kalna lejā gruhti. Sa-
kim gondrihs tahda pati galwa ka fakim; wirsluhpa tam
schekelta; azis leelas, bet azu plakstini tik masi, ka azis
newar lahgā aisswehrt. Tadehl saka, ka sakis gułot walom
azim. Sakis no spalwas ir bruhnpaleks, bet weena saku
fuga ir balta. Pelekee saki dsishwo pa laukeem un kruhmeem,
baltee leelös meschös. Sakis lahgā nereds, bet to teesu jo
smalki war dsirdet un ost. Saka gala ir labas zepets.
Daschureis medineeki ar funeem zauru deenu dseña weenu
paschu sakiti — gan wairak medischanas preeku labad, ne
ka saka zepeschha deht. Sakis ehd labibas asnus, ahbolinu,
kahpostus, falknes un labibas graudus. Seemu, kad zitas
baribas now, winsch apgrausch jaunus kozinus. Dahrjs ar
jauneem augku kokeem seemu labi jafarga, lai sakis neteek
plaht.

62. Sikkess.

Sikkes dsishwo seemelu juhras. Pawasarös tahs nahk
no juhras dssilumeem un dodahs leelös pulkös us juhrmali
un upes gcihwahm ikrus laist. Schini laikā swejneeki tahs
swejo, ihpaschi par nakti. Saswejotahm sikkehm isuem eek-
schas (iskihke), eesahlal muzas un tad suhta pahrdot us

semu semehm. Bišleelaka sikk sveja ir gar Norwegijas
kraasteem.

63. M u f ch a.

Istabas muschai ir feschas kahjas un diwi loti smal-
ki spahrnini. Bee kahjahm tai loti smalki ahkischi, ar ko
peeturahs pee seenas un greesteem un pat pee gluma spee-
gela. Wina gar greesteem staiga tilk pat droschi, ka pa
grihdu un nekriht semē. Muschai apala galwa un leelas
azis. Mutes weetā tai fnukis, ko war eewilkt un islaist.
Meesa istabas muschai wišpahr apsegta ar smalkahm, smal-
kahm spalwinahm. Muscha ehd no wifa, kas falds un
fulas pilns, ka peenu, auglus, zukuru, galu, u. t. pr.
Muschas isperinajahs no paschu dehtahm olinahm. See-
mai nahkot leelaka dala muschu nobeidsahs. Tilk kahdas
retas, pušfastinguschas seemu ſchirkbās un zitur, seemu ſpehj
pahrdſihwot.

64. T a u r i n f ch.

Taurinsch lidoja ap degoschu ſwezi, kas wa karā tum-
fai usnahkot us galda stahweja. Bee galda fehdeja meite-
ne un ſchuwa. Winai bij taurina ſchehl, tadehl ta fazija:
„Taurin, neej til tuwu pee uguns; tu fadedsinasi spahr-
ninus!“ Taurinsch neklauſija un neatkahpahs, bet Iai-
dahs ap leefmu rinki til ilgi lihds spahrnini apswila un
tas eekrita uguni. „Waj es nesfaziju ka ta notiks?“ mei-
tene ſlumigi fazija. Bet nabaga tairinsch leefmās atrada
galu.

65. Lapsa un sakis.

Lapsa un sakis gahja tumſchā naakti zaur meschu. Us-reis wini isdsirda kruhmös leelu brehlschanu. Bailigais sakis domaja, ka kahds neswehrs teem preti nahkot, gribedams tos apriht, laida kahjas walā un muča projam. Turpretim gudrà lapsa gahja droschi tuvak, luhkot, kas tur brehz: Wina atrada, ka brehzejs bij warde.

Ko lai no tam mahzamees?

66. Sakis un breedis.

Sakis ar breedi gahja pa meschu un farunajahs, kas buhtu jadara, lai niknajeem funeem waretu atreebtees.

„Es teem funeem gan rahdischu,” sakis leeligi fazija; „es teem atdarischu wiſu to launumu, ko tee darijuschi wiſam saku dſimumam; ſen to jau eſmu nodomajis.“

Te wini dſirdeja tahtumā, ka funi garam brauzejuš rehja.

„Pagaidi, breedi,” sakis fazija; „es eefchu pehz fa-weem eerotscheem; mehgini pret funeem tik ilgi gainitees weens pats, kamehr es nahku!“ Sakis dewahs kruhmös ko tik mahzeja.

Breedis gaidija ilgi, het sakis nenahza; funau reeſcha-nu dſirdot bij wiſram duhſcha pagalam.

67. Ahſis un wilks.

Ahſis bij uſkahpis uſ jumta. Wilks ſemē gahja garam

Ahsis, sinadams ka winsch ir droschâ weetâ, fur wilks newar peekluht, sahka to lamat. Winsch us jumta stah-wedams us wilka kleedsa: „Tu laupitajs! tu flepława!” un to wehl scha tà nosaukaja. — Wilks smeedamees at-bildeja: „Ak tu nabadsin, tu nemas tik rupjus wahrdus nedrihłstetu mutê nemt, ja stahwetu semakâ weetâ; bet tagad, fur tu fini, ka tew newaru peekluht, tu eſi tik leeligs!”

68. Kildas alga.

Diwi sehni, Kahrlis un Augustis, atrada us zela wal-ga gabalu. Wini ikkatr̄s to gribaja paturet un eefahka kildotees. Weens bij fanehmis walgam pee weena gala, otros pee otra gala un rahwa ikkatr̄s us farwu puñi. Beh-digi walgs pahrtruhka un abi sehni eekrita dubłos. — Tà eet kildotajeem.

69. Tautas dseefma.

Noet faule wakarâ,
Mescha galus puſchłodama;
Leepai lika selta kroni,
Osolam fudrabina;
Masajam kahrklinam
Ušmauz selta greiſeninu.

70. Gana dseefmina.

Migla, migla, rasa, rasa,
Tu man laba nedarij:

Rc̄jā manas kahjas fal,
Miglā suda Raibalirā.

Dseedu, dseedu, raudu, raudu,
Ahlawites gani dama,
Ne tahs manim peena dewa,
Ne launaga pagule.

Lihsti, lihsti, tu leetini,
Es par tewi nebehdaia;
Man ir leetus wilainite
Dewin ihm oder ihm.

Smagi schnahza sila preedes
Smaska leetus peelijuschas,
Gauschi raud tee behrnini,
Ram naw tehwa, mahmulites.

Sila, sila man gotina,
Tà kà sila zeelawiria;
Ne ta ehda purwja seena,
Ne djer rahwas uhdentina.

Tez' faulite wakarā,
Schehlo mani masu ganu;
Masee gani nosaluschi,
Arajini peekususchi.

Drihs apnika leetus deena,
Drihs tauteescha mahmulina;
Saulik' baltu neapnifu,
Ne ar sawu mahmulina.

Sinu, sinu, bet neteikſchu,
Kur faulite nakti guł,
Bidū juhrā us akmena,
Selta needres galinā.

71. Mehrkakis.

Mehrkakis redseja, ka wina kungs few bahrſdu dſina. Kad kungs iſgahja, tad mehrkakis mehginaja to pak darit. Winsch eeseepeja waigu un ſanehma ſetnās aſo bahrſdas nafi. Bet, neprasdams ar nafi apeetees, nogreeſa few degonu. — Newajaga wiſu pakal darit, ko no ziteem reds.

72. Muſchas behrni.

„Behrni,” wejā muſcha jaunās pamahija, „kad ejat paſaulē, tad fargatees no medus, no wiſna un no degoſchas ſwezeſ!” —

„Ali,” weena no jaunajahm muſchahm fazija, „medus jau ir tik ſalds!” Wina laidahs pee medus traufa un ehda. Bet kad bij paehduſi un gribuja projam laiſtees, tad kabjas pee medus ta bij peelipuſchas, ka wina netika no weetas. — „Ali,” otrā muſcha fazija, „wihs ſik labs un naw ſik ſlipigs ka medus!” Wina peemetahs pee wiſna glahſes un dſehra. Bet no wiſna apreibuſi wina eekrita wiſna glahſe un noslihka. — „Bet degoſcha ſweze ir tik ſpodra,” trescha fazija: „es jau negribu ne ehſt, ne dſert no ta kas aſſleegts; tikai ſwezeſ ſpoſchumu gribu apluhkot

labi tuwu." — Wina laidahs ap swazi til ilgi, lihds spahr-nus fadedsinaja.

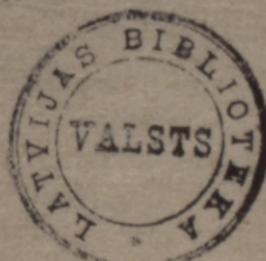
Behrni, fargatees no aisleegtahm leetahm, Iai jums neklahjahs ka jaunajahm muschahm!

72. Tautas dseešma.

Kalabad ikwakarus
Gaifa gali atsarkuſchi?
Saule ſawu ſelta joſtu
Ik wakarus wehdinaja.

Tezi gaifchi, mehnēniza
Pahr wiſahm atmatahm;
Nakti weda bahreniti,
Tai nebija ſudrabina.

Wai ſemite, truhd alina!
Tu truhdini daschu labu!
Tu truhdini kokam ſafnes,
Daschu mahtes lolojumu.

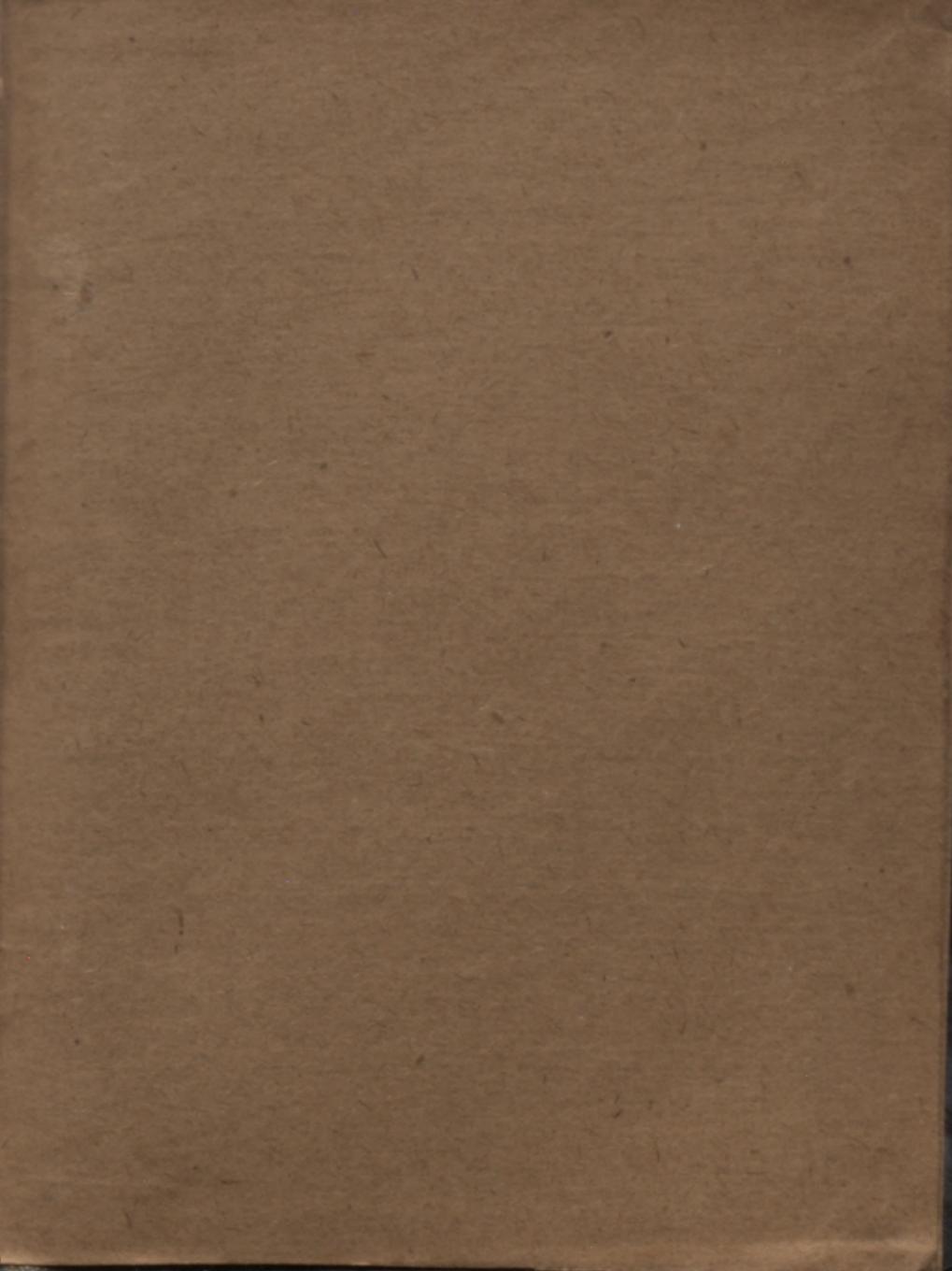

Reises-rehkins.

1 reif	1 ir	1		5 reif	5 ir	25
2 ×	2 —	4		5 ×	6 —	30
2 ×	3 —	6		5 ×	7 —	35
2 ×	4 —	8		5 ×	8 —	40
2 ×	5 —	10		5 ×	9 —	45
2 ×	6 —	12		5 ×	10 —	50
2 ×	7 —	14				
2 ×	8 —	16		6 reif	6 ir	56
2 ×	9 —	18		6 ×	7 —	42
2 ×	10 —	20		6 ×	8 —	48
				6 ×	9 —	54
3 reif	3 ir	9		6 ×	10 —	60
3 ×	4 —	12				
3 ×	5 —	15		7 reif	7 ir	49
3 ×	6 —	18		7 ×	8 —	56
3 ×	7 —	21		7 ×	9 —	63
3 ×	8 —	24		7 ×	10 —	70
3 ×	9 —	27				
3 ×	10 —	30		8 reif	8 ir	64
				8 ×	9 —	72
4 reif	4 ir	16		8 ×	10 —	80
4 ×	5 —	20				
4 ×	6 —	24		9 reif	9 ir	81
4 ×	7 —	28		9 ×	10 —	90
4 ×	8 —	32				
4 ×	9 —	36		10 reif	10 ir	100
4 ×	10 —	40		10 ×	100 —	1000

a 1487/9th

LATVIJAS NACIONALĀ BIBLIOTEKA

0300035099

150

12